Ἔτος Α'.—Ἀριθ. 32 Κυριακὴ 4 Σεπτεμβρίου 1888 Τιμᾶται λεπτῶν 10

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σ' ΑΓΑΠΩ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΕΙΡΑΤΗΣ

Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΑ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΝΕΚΡΟΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΖΕΤΟΥ

Σ' ΑΓΑΠΩ

(ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ)

(Συνέχεια)

— Εἶνε λοιπὸν ἀληθὲς, Γενεβιέβη; ἐπανέλαβε.

— Κλαίετε, σᾶς λυποῦμαι... Ἠξεύρω τί ἀξίζουσι τὰ δάκρυα αὐτά. Μήπως θὰ ὑποχρεωθῶ ἀρά γε καὶ νὰ σᾶς παρηγορήσω; Λησμονόσατε ποία εἶμαι... Ἐνθυμηθῆτε μόνον ποῖος εἶσθε... Καὶ συγχωρήσατέ με διὰ τὴν λύπην τὴν ὁποίαν σᾶς προξενῶ.

Ὁ Τουρζῆς ἠγέρθη. Ἐπὶ μακρὸν ἔμεινε σιωπηλὸς, ἀπερροφημένος εἰς σκέψεις σοβαράς. Τὸ βλέμμα του ἀνεζήτει ἐνίοτε τὸ τῆς κυρίας δὲ Μοντεριάν· αὕτη δὲν τὸ ἀπέφευγεν. Ἐφαίνετο ὡς ἀναμένουσα νὰ ἀνακριθῇ.

— Διηγηθῆτε μοι, τῇ εἶπεν, ὅ,τι συνέβη.

— Εἶμαι ἀπηυδημένη, δὲν ἔχω πλέον τὴν δύναμιν νὰ κρατήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀνοικτούς... Ταύτην τὴν πρωΐαν ἀκόμη εἶχον πυρετόν... Αὐτὸς μὲ ὑπεστήριζε, μὲ ἔκαμνε νὰ βαδίζω.... Τώρα πλέον τετέλεσται... Θεέ μου, πόσον εἶμαι ἀπηυδησμένη! Εἶνε ἄρά γε χρήσιμον νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ σήμερον τί συνέβη; Δὲν τὸ μαντεύετε;... Ἐπερίμεινα τὴν Ρολάνδην, κεκρυμμένη εἰς τὸ δάσος τοῦ Ροσσεβώ... Ὁ Ἕκτωρ ἦτον ἐκεῖ, εἰς τὸν πύργον... Ἐφάνη ἐκ τοῦ παραθύρου. Ὀμνύω. ὅτι ἐὰν δὲν τὸν ἔβλεπον οὕτως, ἐξ ἀπροόπου, ἤθελα διστάσει νὰ τὴν τιμωρήσω!... Ἀλλὰ τὸν εἶδον... ἥσυχον, ἀναπαυμένον, εὐτυχῆ... τότε, ἡ ἀντίζηλός μου εὑρίσκετο πρὸ ἐμοῦ, ἐρρίφθην κατ' αὐτῆς.... καὶ τὴν ἐστιγμάτισα εἰς τὸ πρόσωπον διὰ στίγματος αἰσχύνης, τὸ ὁποῖον θέλει διαφυλάξει μέχρι τῶν τελευταίων της ἡμερῶν.

— Καὶ θὰ ἔλθῃ νὰ τὸ εἴπῃ, νὰ τὸ εἴπῃ εἰς ἐμέ!...

— Δὲν εἶσθε φίλος μου;... Εἶσθε ἐπίσης καὶ δικαστής μου. Ὀλίγον μὲ μέλλει. Τὶς θέλει σᾶς ποιήσει καταληπτὴν τὴν ἀγωνίαν ἣν ὑπέστην, πρὶν σχηματίσω τὸ φοβερὸν σχέδιόν μου; Δὲν δικάζετε μόνον τὸ ἔγκλημα, δικάζετε ἐπίσης καὶ τὴν πρόθεσιν ἐκείνου ὅστις τὸ διέπραξε;... Μετὰ χαρᾶς, μετ' ἐμπιστοσύνης προστρέχω εἰς ὑμᾶς, Τουρζῆ. Γιγνώσκω ποῖον εἶνε τὸ καθῆκόν σας. Θὰ μὲ θέσητε ὑπὸ κράτησιν. Πρέπει νὰ γίνῃ. Ἠδυνάμην νὰ φύγω, νὰ μὴ ἐμπέσω εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης. Δὲν τὸ θέλω ὅμως. Σᾶς τὸ εἶπον· θέλω νὰ μὲ δικάσωσι.

— Θὰ δικασθῆτε, Γενεβιέβη, ἀφοῦ τοιαύτη εἶνε ἡ θέλησίς σας. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ σᾶς κατακλείσω εἰς τὰς φυλακάς, ὄχι, δὲν δύναμαι. Θὰ γράψω εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Νοσοκομείου... Κατόπιν τοιαύτης κρίσεως δύναταί τις νὰ φοβῆται τὰ πάντα. Αὔριον, τὶς οἶδεν ἐὰν θὰ δύνασθε νὰ ἵστασθε εἰς τοὺς πόδας σας... Ὁ διευθυντὴς θὰ σᾶς δεχθῇ ἐπὶ τῇ διαταγῇ μου... Θὰ εἶσθε ἡ αἰχμάλωτός του... Ὅταν θὰ εὑρεθῆτε εἰς κατάστασιν νὰ ὑποστῆτε ἀνάκρισιν καὶ συζητήσεις δίκης, θέλω σᾶς καλέσει...

— Εὐχαριστῶ, κύριε Τουρζῆ... Πλησίον σας θὰ εἶμαι εὐτυχής... Χθὲς, ἦσθε φίλος μου, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ σᾶς ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, διότι ἀπὸ πολλοῦ εἶχον μαντεύσει ὅτι μὲ ἠγαπᾶτε. Αὔριον, θὰ λησμονήσω ὅτι μὲ ἠγαπήσατε, καὶ θὰ ἴδητε τὴν καρδίαν μου...

Ὁ Τουρζῆς ἐκάθησε πρὸ τοῦ γραφείου του. Ὤφειλε νὰ ὑπογράψῃ ἔνταλμα συλλήψεως καὶ διαταγὴν εἰσόδου εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἡ χεὶρ του ἔτρεμε καὶ ἠρνεῖτο νὰ τῷ ὑπακούσῃ· οἱ ὀφθαλμοί του εἶχον ἀποτυφλωθῇ.

— Ἐγὼ, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἐγὼ ὅστις τὴν ἠγάπων τόσον!

Καὶ ἔπειτα, προσέθετε σιγανώτερον, μὲ τὸ μέ-

τωπον χαμηλωμένον, καὶ μὲ τὴν ἀγωνίαν εἰς τὰ χείλη:

— Ἐγώ, ὅστις τὴν ἀγαπῶ ἀκόμη, ὀφείλω νὰ ὑπογράψω τὰ πράγματα ταῦτα!

Ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀνάκρισιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δικαιολογῶν τὸ τοιοῦτο εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπως διορισθῇ ἄλλος. Ἤξευρε τοῦτο, ἀλλὰ οὐδὲ τὸ ἐσκέπτετο· διότι, μὴ δὲν ἦτο καθῆκον, καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἔρωτά του, νὰ προετοιμάσῃ τὴν ποινικὴν δικογραφίαν τῆς ὑποθέσεως ταύτης; Ἡ Γενεβιέβη τὸ εἶχεν εἴπει: Τίς κάλλιον τοῦ Τουρζῆ θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἔγκλημά της; Ὑπέγραψε.

— Θὰ παρακαλέσω τὸν κλητῆρα, εἶπε, νὰ σᾶς συνδεύσῃ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Συνοδεύω τὴν διαταγὴν τῆς εἰσόδου σας εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ δι' ἐπιστολῆς ἐπεξηγηματικῆς πρὸς τὸν διευθυντήν. Θὰ σᾶς φέρωνται μετὰ σεβασμοῦ, οὐχὶ ὡς εἰς φυλακισμένην... ἀλλ' ὡς εἰς ἀσθενῆ.

Ἡ Γενεβιέβη, συνάψασα τὰς χεῖρας της, τῷ εἶπε:

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κύριε Τουρζῆ, σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

Ἐκεῖνος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν καὶ συνεκράτησε στεναγμόν. Ἐσήμανε τὸν κώδωνα. Ὁ κλητὴρ παρουσιάσθη.

— Λάβε τὰς ἐπιστολὰς ταύτας καὶ ὁδήγησον τὴν κυρίαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Θὰ παραδόσῃς τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὸν διευθυντήν, καὶ ἐὰν εἶνε ἀπών, θὰ ἔλθῃς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς.

Ἡ Γενεβιέβη προσέκλινεν· ἐκεῖνος τῇ ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμόν.

Ὅταν ἐξῆλθεν, ὁ Τουρζῆς ἤρξατο νὰ κλαίῃ σιωπηλῶς, ἱστάμενος ὄρθιος, μὲ τὴν κεφαλὴν κλίνουσαν ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Ζ'.

Ἡ ἀνάκρισις δὲν ὑπῆρξε μακρά. Δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ οὔτε μυστήριον, οὔτε ἀπόκρυφον, οὔτε ἀρνήσεις, οὔτε ψεῦδος. Δὶς μόνον ἡ κυρία Μοντεβριὰν παρουσιάσθη εἰς τὸν ἀνακριτήν. Τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ τῷ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν της, καὶ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της.

Εἶχον καταντήσει νὰ λησμονήσωσιν, αὐτὸς μὲν ὅτι ἦτο φίλος τῆς γυναικὸς ταύτης, ἐκείνη δὲ, ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ἐρωτευμένος μετ' αὐτῆς. Ὡμίλουν ὡς ἐὰν ἦσαν δύο ξένοι, ἀλλ' ἐνίοτε, μία ἐρώτησις καὶ μία ἀπάντησις τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὴν σκληρὰν πραγματικότητα. Οὕτως, ὁ κ. Τουρζῆς εἶχεν εἴπει:

— Τὸ ἔγκλημά σας ἔχει μίαν μόνην δικαιολογίαν: Τὴν στοργὴν τὴν ὁποίαν ἐτρέφατε πρὸς τὸ τέκνον σας, οὗτινος ὁ κ. δὲ Μοντεβριὰν ἐσπατάλει τὴν περιουσίαν. Δὲν ἔχει εἰμὴ ἕνα μόνον λόγον: τὴν ζηλοτυπίαν.

— Ἤμην ζηλότυπος.

Καὶ ὁ Τουρζῆς, ζητῶν ν' ἀποδόσῃ εἰς τὴν φωνήν του τόνον ἀδιαφορίας, ἠρώτησε:

— Τὸν ἠγαπᾶτε λοιπὸν.... ἀκόμη.... τὸν κ. δὲ Μοντεβριάν;

— Τὸν ἠγάπων...

— Ἡ περιφρόνησις δὲν εἶχε φονεύσει τὸν ἔρωτα;

— Ἐξυθριῶ ὁμολογοῦσα ὑμῖν τοῦτο... τί τὰ θέλετε; Δὲν μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε δυνατὸν ν' ἀγαπήσῃ τις δύο φοράς.

— Εἰς τρόπον ὥστε... τώρα;...

— Καὶ τώρα τὸν ἀγαπῶ.

Καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν της... Ὁ Τουρζῆς ἐπὶ μακρὸν ἔμεινε ρεμβάζων...

— Τὸν ἀγαπῶ, εἶπεν ἡ Γενεβιέβη· πάντως ὅμως μὴ πιστεύσητε, ὅτι τὸν συγχωρῶ· ὄχι, δὲν θὰ τὸν ἐπανίδω ποτὲ πλέον!... Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ τύχη ἥτις μὲ ἀναμένει, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου. Μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ συζύγου μου, τετέλεσται πλέον... Τετέλεσται διὰ παντός! Καὶ παρ' ὑμῶν, κύριε Τουρζῆ, ὅστις ὑπήρξατε τόσον καλὸς δι' ἐμὲ, καὶ οὗτινος τὴν ἀνάμνησιν θὰ τηρῶ διὰ βίου, θὰ ζητήσω νὰ μὲ ἀπαλλάξητε μιᾶς φροντίδος, μιᾶς μεγάλης θλίψεως....

— Ὁμιλήσατε, κυρία... εἶμαι πάντοτε φίλος σας!

— Ἐὰν καταδικασθῶ, τί θ' ἀπογίνῃ ἡ Μαγδαληνή;... Ὁ σύζυγός μου δὲν τὴν ἠγάπα... θὰ τὴν διώξῃ...

— Θὰ φροντίσω περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ πατήρ σας ἀναμφιβόλως θὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ υἱοῦ σας καὶ περὶ τῆς Μαγδαληνῆς. Διότι ὁ Ἕκτωρ, ὡς τὸ ἀγνοεῖτε ἴσως, ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐγκλήματός σας... δὲν ἐπέστρεψεν εἰς Λαμὸτ-Φεῦλύ.

— Καὶ ποῦ μετέβη;

— Κατ' εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἔλαβον, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀμερικήν.

— Ὁ ἄθλιος!... Τί ὑπάγει νὰ κάμῃ;

Ἡ Γενεβιέβη εἶχεν ἴδει πολλάκις τὸν μπάρμπα Τρέγκ· εἶχον κλαύσει ὁμοῦ.

Ὁ γέρων εἶχε συγχωρήσει τὴν θυγατέρα του. Ἡ κόμησσα δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ οὔτε τὸν Τουρζῆ, οὔτε τὸν Τρέγκ περὶ τῆς κυρίας δὲ Σιαντεραίν. Ἐφοβεῖτο νὰ μάθῃ τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου της. Τέλος, ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ, καὶ τρέμουσα εἶπεν εἰς τὸν πατέρα της:

— Καὶ ἐκείνη;

— Ἡσύχασον... ἐσώθη...

— Δὲν εἶνε τυφλή;

— Ὄχι· παραμεμορφωμένη μόνον. Ἐφοβήθησαν διὰ τὸ ἀριστερὸν αὐτῆς ὠτίον, ἀλλ' ἤδη πᾶς φόβος ἐξέλιπε. Θὰ τὴν ἴδῃς εἰς τὸ ἀκροατήριον.

— Ἐμπρός μου!! Ὄχι, πρὸς Θεοῦ, ὄχι!!

— Πρέπει, ἐν τούτοις, τέκνον μου.... ἡ δικαιοσύνη θὰ σὲ ὑποχρεώσῃ... Δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἀποφύγῃς. Ἐτιμώρησες ἰδιοχείρως, ἤδη τιμωρεῖσαι.... Ἀλλ' ὑπάρχουσι καταδίκαι, αἵτινες δὲν ἀτιμάζουσιν. Ὅσον αὐστηρὰ καὶ ἂν τύχῃ νὰ εἶνε ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν θέλεις ὑποβληθῆ σὺ, θὰ ἀπολαύῃς πάντοτε τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῶν γνωριζόντων σέ.

Ἡ ἡμέρα τῆς δίκης ἔφθασεν· ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶχε προξενήσει μέγαν κρότον ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ παρισινὸς τύπος εἶχεν ἀποστείλει ἀντιπροσώπους εἰς

Σιατωρού, ἔνθα ἤδρευε τὸ Κακουργιοδικεῖον. Ἡ κοινὴ γνώμη ἦτο ὑπὲρ τῆς κυρίας Μοντεβριάν. Ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὑποθέσεως ἦσαν γνωσταί. Ἡ Γενεβιέβη εἶχε διατηρήσει τὴν κοινὴν συμπάθειαν. Ἀφ' ἑτέρου, ἡ κυρία δὲ Σιαντεραὶν ὀλίγον μόνον οἶκτον ἐκίνει, καὶ ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τοῦ νομοῦ ἦσαν σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἕκτορος.

Ἡ Γενεβιέβη παρέστη ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου βαθέως μελανείμων. Αἱ παντοειδεῖς ὀδύναι δὲν εἶχον ἀφαιρέσει τίποτε ἐκ τῆς καλλονῆς καὶ χάριτος τοῦ ἀτόμου αὐτῆς.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆγον τὴν κυρίαν δὲ Σιαντεραὶν, ἡ Γενεβιέβη ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν αὐτῆς. Ἡ Ρολάνδη εἰσῆλθε. Δὲν ἦτο πλέον ἡ ἀγέρωχος καὶ μεγαλοπρεπὴς γυνή, ἥτις ἄλλοτε ἐπροξένει τόσον βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Ἀπελπισμὸς ἀνίατος εἶχεν ὑποσκάψει τὸ ἀγαλματῶδες σῶμά της, τὸ δὲ καυστικὸν ὑγρὸν εἶχεν ἀσχημίσει ὁλόκληρον τὸ ἄνω μέρος τοῦ προσώπου της, μεταβαλὸν αὐτὸ εἰς εὐρεῖαν ἐρυθρὰν πληγήν.

Μετὰ τὰς προκαταρατικὰς ἐρωτήσεις, ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε:

— Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ ἡ ὁδηγήσασα ὑμᾶς εἰς τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος τούτου, κυρία; Εὐαρεστήθητε, νὰ ἐξηγήσητε τὰς λεπτομερείας εἰς εἰς τοὺς κυρίους ἐνόρκους. Πράξατέ το ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ καὶ ἀνέσει.

Τότε ἡ Γενεβιέβη, μετὰ φωνῆς τρεμούσης ἐκ συγκινήσεως:

— Ἠθέλησα, εἶπε, νὰ στιγματίσω τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ταύτης, κύριοι ἔνορκοι, διότι ἦτο ἐρωμένη τοῦ συζύγου μου. Διότι χάρις εἰς αὐτὴν, ὁ σύζυγός μου ἐκάλυπτε τὸν οἶκον μας δι' αἰσχύνης καὶ σκανδάλου· διότι ἡ κυρία δὲ Σιαντεραὶν ἐδίδασκεν εἰς τὸν σύζυγόν μου νὰ μισῇ τὴν γυναῖκα του καὶ τὸ τέκνον του. Διότι θὰ ἀπέθνησκον, παραφρονοῦσα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐὰν ἡ ζωὴ αὕτη εἶχε διαρκέσει ἐπί τινας ἡμέρας ἔτι... Ἐμοῦ ἀποθανούσης, ἡ Ρολάνδη θὰ ἐνυμφεύετο τὸν σύζυγόν μου καὶ θὰ καθίστατο μήτηρ τῶν τέκνων μου... Τοῦτο ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ ἐπιτρέψω, δὲν ἔχει οὕτω;

— Ἐπιτρέψατέ μοι, εἶπεν ὁ Πρόεδρος, νὰ ἐπανέλθω καὶ αὖθις ἐπὶ τῶν ὑλικῶν περιστάσεων τῆς ὑποθέσεως. Ὁ κ. Λορώ, φαρμακοποιὸς ἐν Σιάτρῃ, σᾶς ἐπώλησε τὸ θειϊκὸν ὀξὺ διὰ νὰ καθαρίσητε χαλκώματα. Ὁ κ. Λορώ, μὴ γνωρίζων ὑμᾶς, ἠρνήθη κατ' ἀρχάς. Ὑμεῖς ἐπεμείνατε καὶ τῷ ἐδείξατε τὸ ἐπισκεπτήριόν σας. Τότε ὁ κ. Λορὼ σᾶς ἔδωκε τὸ ζητούμενον. Χύνων τὸ θειϊκὸν ὀξὺ ἐντὸς τῆς φιάλης, ὁ φαρμακοποιὸς ἔσχε σταγόνας τινὰς ἐπὶ τῶν δακτύλων του, οὓς ἐσπευσεν ἀμέσως νὰ ἀποπλύνῃ. Τῷ εἴπετε τότε: « Καίει, δὲν ἔχει οὕτω; »

— Εἶνε ἀληθές.

— Καὶ προσεθήκατε: « Ἐὰν περιεχύνετό τις ἐκ τοῦ ὑγροῦ τούτου εἰς τὸ πρόσωπον, θὰ τῷ ἔμενον ἴχνη;» Ὁ κ. Λορὼ ἐδήλωσεν, ὅτι σᾶς εἶπεν: « Ἐὰν τὸ ὑγρὸν εἰσήρχετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, αἱ συνέπειαι θὰ ἦσαν φοβεραί.

— Ὅλα ταῦτα εἶνε ἀληθῆ. Τὰ ὡμολόγησα ἐν τῇ ἀνακρίσει, τὰ ὁμολογῶ καὶ τώρα. Ἐγνώριζον τί ἔπραττον· ἤθελον νὰ τιμωρήσω. Ἀλλ' ὀμνύω ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.... ὀμνύω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ μου Ἐροικου καὶ τῆς θετῆς κόρης μου Μαγδαληνῆς, ὅτι δὲν ἠθέλησα εἰμὴ νὰ στιγματίσω τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ταύτης... Ποτὲ δὲν ἦλθεν εἰς τὴν διάνοιάν μου νὰ τὴν φονεύσω ἢ νὰ τὴν τυφλώσω... Πολλὰ εἶχον ὑποστῆ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας... ἤμην παράφρων, τὸ λογικόν μου δὲν ἐλειτούργει!

— Ὁ σύζυγός σας εἶχεν ἐγκαταλείπει ὁριστικῶς τὴν συζυγικὴν στέγην;

— Φεῦ! Παρήρχοντο πολλάκις ἡμέραι πολλαὶ χωρὶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Λαμὸτ-Φεῖλύ. Ὁσάκις ἐπανήρχετο, δὲν τὸν ἔβλεπον. Μὲ ἀπέφευγεν.

Ἡ συγκίνησις ἦτο εἰς τὸ κατακόρυφόν της ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Οἱ ἔνορκοι ἔκλαιον. Εἰς ἐρώτησίν τινα τοῦ Προέδρου, ἡ νεαρὰ γυνὴ, ἀφεθεῖσα εἰς τὰς ἀναμνήσεις της, εἶχε ποιήσει σύντομον ἐξιστόρησιν τοῦ βίου της ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ γάμου της, λέγουσα, δι' ὁποίων δυστυχιῶν εἶχε διέλθει ἡ καρδία της ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν τὸ πρῶτον εἶχεν ὑποπτευθῆ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συζύγου της. Ἀφηγήθη τὰς προσπαθείας της ὅπως ἀνακτήσηται αὐτόν, τὰς παρακλήσεις, τὰ δάκρυα, τὰς ἐπιστολὰς τὰς ὁποίας εἶχεν ἀφήσει κρυφίως εἰς τὸ ἔρημον δωμάτιον, οὗτινος ἡ ἐρημία ὑπῆρξε βάσανον δι' αὐτὴν—μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἀποπείρας της ὅπως αὐτοκτονήσῃ. Δὲν ἠθέλησε νὰ διαφυλάξῃ κανὲν ἐκ τῶν μυστικῶν τοῦ βίου της. Καὶ καθ' ὅσον ἐλάλει, ἐξήπτετο ἐκ τῶν λόγων της· ἀλλ' ὅταν ἔπαυσεν, αἱ δυνάμεις της εἶχον ἐκλίπει αὐτὴν, καὶ ἡ φωνή της ἦτο βραχνή. Ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ στῆθος της· ἡ ὀδύνη τὴν ἔπνιγε.

— Ποῖον ὑπῆρξε κυρίως τὸ περιστατικὸν, ὅπερ σᾶς ὤθησεν εἰς τὴν ἀπόφασίν σας;

— Ὁ σύζυγός μου ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τῆς κυρίας δὲ Σιαντεραίν. Εἶχε προσδιορισθῆ πρὸς τοῦτο ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἔρριψα τὸ βιτριόλιον εἰς τὸ πρόσωπόν της. Ἤθελον νὰ φύγωσιν ὁμοῦ, τὸ ἐγνώριζον. Ὁ σύζυγός μου εἶχεν ἐκποιήσει τὸ τελευταῖον κτῆμά του, καὶ εἶχε πορισθῆ οὕτως εἴκοσι χιλιάδας φράγκων. Ἰδού, κύριε, ποῖον περιστατικὸν μὲ ἔφερεν εἰς παραφροσύνην· διότι ἦτο τρέλλα.... τρέλλα....

— Διὰ τελευταίαν φορὰν, κυρία, εἴχετε συλλάβει τὸ σχέδιον νὰ φονεύσητε ἢ νὰ τυφλώσητε τὴν ἐρωμένην τοῦ συζύγου σας;

— Ποτὲ, ποτὲ, τὸ ὀμνύω ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τοιαύτη ἀπαισία σκέψις δὲν διῆλθε τοῦ νοῦ μου.

Ἀμέσως κατόπιν τὸ δικαστήριον ἠκροάσθη τῆς κυρίας δὲ Σιαντεραίν. Αἱ μετὰ τοῦ Μοντεβριὰν σχέσεις αὐτῆς ἦσαν κατάφωροι, ὥστε νὰ δύναται νὰ τὰς ἀρνηθῇ. Ἀπήντησεν εὐπειθῶς εἰς πάσας τὰς ἐρωτήσεις, αἵτινες τῇ ἀπηυθύνθησαν· ἐξησθενημένη καὶ ἀπηυδημένη, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐξάπτηται. Εἶχε χάσει τὸν ἀέρα της. Δὲν ὑπέφερε πλέον ἐκ τῶν πληγῶν της, ἀλλ' ἤξευρεν, ὅτι ἡ καλλονή της εἶχεν ἀπωλεσθῆ διὰ παντὸς, καὶ τοῦθ' ὅπερ ἐπηύξανε τὰς ἐνδομύχους τύψεις τοῦ συνειδότος της, εἶχε

τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἡ τιμωρία αὐτῆς ὑπῆρξε δικαία. Ἐμάντευεν, ὅτι οὐδεὶς ᾐσθάνετο οἶκτον δι' αὐτὴν, καὶ εἶχεν ἴδει, ὅτι ἡ ἄφιξίς της εἰς τὸ ἀκροατήριον δὲν εἶχε προκαλέσει οὐδεμίαν συμπάθειαν, ἀλλὰ μόνον κίνησιν ἁπλῆς περιεργείας!

(ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

—

Ἡ κεφαλὴ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῶν Βιττελσβάχων, ὀνόματι μὲν εἶνε εἰς ὑπὸ ἀνιάτου ψυχικῆς νόσου ἁλούς, τῇ ἀληθείᾳ δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς Λουϊτπόλδος καίπερ στερούμενος τοῦ βασιλικοῦ τίτλου· παρὰ τῷ νῦν τεσσαρακονταετεῖ βαυαρῷ βασιλεῖ Ὄθωνι τὰ πρῶτα σημεῖα διανοητικῆς νόσου ἀνεφάνησαν κατὰ τὸ 1870. Ὁ πρίγκιψ, κατ' ἀρχὰς διαιτώμενος καὶ θεραπευόμενος ἐν τῷ παρὰ τῷ Μοναχῷ Νυμφεμβούργῳ, ἦχθη ὕστερον, τῆς καταστάσεως αὐτοῦ δεινωθείσης, εἰς τὸ δύο ὥρας μακρὰν τῆς πρωτευούσης κείμενον ἀνάκτορον τοῦ Φύρστενριδ, οὗτινος οἱ κῆποι καὶ ὁ παράδεισος περιβάλλονται ὑπὸ ὑψηλοῦ τείχους. Ἐλπὶς ἰάσεως δὲν ὑπάρχει, εἰ καὶ ὁ βίος τοῦ παντάπασι λελωβημένου τὸν νοῦν, ἐσθίοντος ἰσχυρῶς καὶ μονολογοῦντος ὡς τὰ πολλὰ πρὸς πρόσωπα ἀπόντα, ἅτινα ἐν εὐτυχεστέροις τοῦ βίου αὐτοῦ χρόνοις ἐγνώρισε, δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ χρόνον μακρόν· κατὰ μάρτυρας ἀξιοπίστους καὶ αὐτόπτας, ἡ ὁμοιότης αὐτοῦ πρὸν τὸν πάππον, Λουδοβίκον τὸν Α', εἶνε μεγάλη. Πρὸς τὴν ἡμετέραν βασίλισσαν, ἥτις τὸ παρελθὸν ἔτος διαμείνασα δύο ἡμέρας ἐν Μονάχῳ ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ δυστυχοῦς, ἀποτείνασαν αὐτῷ πολλοὺς λόγους ἀναμιμνήσκοντας τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας καὶ οἰκειότητος, ἀπεκρίνετο: ἑκάς, ἑκάς (nuv weitev) Ἡ χήρα βασιλομήτωρ, πρωσσὶς πριγκίπισσα, ἥτις ἤδη ὡς διαμαρτυρομένη ἦτο λίαν εὐσεβής, ἐνστερνισθεῖσα δὲ πρὸ ἐτῶν τὰ δόγματα τῆς παπικῆς ἐκκλησίας ἀσχολεῖται μετὰ μειζονος ζήλου εἰς ἐκπλήρωσιν θρησκευτικῶν καθηκόντων, ποιεῖται τὰς διατριβὰς θέρους τε καὶ χειμῶνος ἐπὶ τῶν ὀρέων, εἴτε ἐν τῇ ἐλβιγγείῳ ἄλπει εἴτε ἐν Χοενοβαγγάῳ, ἔνθα ἀσμενίζει διαλεγομένη περὶ τοῦ δυστυχοῦς καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἐν τοῖς ὕδασιν τῆς Σταρνβέργης λίμνης πνιγέντος υἱοῦ αὐτῆς, Λουδοβίκου τοῦ Β', ὅστις, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, οὐδέποτε οὐδεμίαν ἐπιρροὴν βασιλεύων παρεχώρησε τῇ μητρί· ἐγγὺς τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων τόπων τῆς φύσεως ὑπάρχουσι καὶ δύο τῶν πολυτελῶν ἀνακτόρων τοῦ καὶ ἐν τῇ παραφροσύνῃ ρωμαντικοῦ ἐκείνου βασιλέως, πρὸς θέαν τῶν ὁποίων χιλιάδες ἀνθρώπων ἐκ πασῶν τῶν χωρῶν τῆς γῆς ἀπέρχονται τὸ θέρος. Ἐν Μονάχῳ, ἔνθα ἔρχεται πολλάκις, ἀλλ' οὐδέποτε διαμένει μακρὸν χρόνον, ἐκδηλοῦται παρά τε τῶν μελῶν τῆς λοιπῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ παρὰ τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης τιμὴ καὶ εὐλάβεια ὀφειλομένη εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα καὶ τὴν δυστυχίαν αὐτῆς.

Ἄλλοτε ἦν ἡ ὀλβιωτάτη τῶν γυναικῶν, ὅτε ἔζη ὁ σύζυγος αὐτῆς Μαξιμιλιανὸς ὁ Β', καὶ οὐδεὶς ὑπώπτευε τὸ τραγικὸν τέλος τῶν δύο θελερῶν αὐτῆς υἱῶν, ἔχουσα δὲ καὶ κάλλος ἄμωμον, ὡς μαρτυρεῖ ἡ εἰκὼν αὐτῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Μονάχου καλουμένοις δωματίοις τῶν καλλονῶν, ἔνθα ἀνάκειν-ται ὁμοιώματα περικαλλῶν γυναικῶν γραφέντα ὑπὸ τοῦ Stietev ἐντολῇ τοῦ πεῖραν τῆς γυναικείας εὐμορφίας ἔχοντος Λουδοβίκου τοῦ Α', πρόκειται νῦν λυπηρὸν παράδειγμα τῆς θείας νεμέσεως, ἥτις, ὡς ὁ κεραυνὸς ἐπὶ τῶν ὑψικόμων δένδρων, ἐπισκήπτει κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐπὶ τῶν μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Ἐν τῇ εἰρημένῃ συλλογῇ εἰκόνων ἐκπρεπεστάτων τῷ κάλλει γυναικῶν, βλέπει τις καὶ τὴν μορφὴν ἑλληνίδος θυγατρὸς τοῦ Βότσαρη, κυρίας ἄλλοτε τῆς τιμῆς παρὰ τῇ ἀτυχεῖ ἡμῶν βασιλίσσῃ Ἀμαλίᾳ.

Ὁ νῦν 67 ἐτῶν ἡλικίαν ἄγων ἀντιβασιλεὺς Λουϊτπόλδος, τριτότοκος υἱὸς τοῦ Λουδοβίκου τοῦ Α' προωρισμένος εἰς τὸ στρατιωτικὸν σταδιον, κατετάχθη ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ πυροβολικῷ. Τὸ 1866 σύμμαχος τῶν τῶν Αὐστριακῶν κατὰ τῶν Πρώσσων διώκει τὴν τετάρτην βαυαρικὴν μοιραρχίαν παρὰ τῷ Hetmstedt ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς πρίγκιψ Λουδοβίκος διευθύνων τὴν τηλεβολοστοιχίαν ἐν μέσῳ σφοδροτάτου ἐχθρικοῦ πυρὸς ἐτρώθη βαρέως ἐγγὺς τοῦ πατρός. Τὸ 1870 διέτριβεν ὁ πρίγκιψ Λουϊτπόλδος κατὰ τὰς ἐν Γραβελότῃ καὶ Σεδὰν μάχας ἐν τῷ στραταρχείῳ τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου, παρέστη δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐν Βερσαλλίαις ἀνακήρυξιν τοῦ πρώσσου βασιλέως ὡς αὐτοκράτορος καὶ τὴν θριαμβικὴν αὐτοῦ εἴσοδον εἰς Βερολῖνον, ὅτε παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ γηραιοῦ καὶ τροπαιούχου πατρὸς ἵππευεν ἐπὶ θυμοειδοῦς πολεμιστηρίου ἵππου κρατῶν τὸ στραταρχικὸν σκῆπτρον καὶ παρόμοιος τῷ θεῷ τοῦ πολέμου ἥρωϊ τινι τῆς γερμανικῆς μυθολογίας ὁ δολφοστεφνὴς υἱὸς καὶ διάδοχος τῆς Γερμανίας, οὗτινος τὰ τελευταῖα παθήματα ἀνηκέστου νόσου, ἡ ἡρωϊκὴ ἀντίστασις καὶ πάλη εἰς τὸν θάνατον ἔτι καὶ ἡ ἐπιδειχθεῖσα μαρτυρικὴ αὐτοῦ ὑπομονὴ συνεκίνησαν βαθύτατα τὸν κόσμον σύμπαντα. Ἐν τοῖς ὑστέροις ἔτεσι τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ Β' ἐξεπροσώπει ὁ πρίγκιψ Λουϊτπόλδος, ἔχων καὶ τὴν προεδρίαν τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, πανταχοῦ τὸν ὁσημέραι μᾶλλον ἰδιότροπον καθιστάμενον καὶ μακρὰν τῆς κοινωνίας ἐπὶ τῶν ὀρέων μονήρη βίον διάγοντα βασιλέα καὶ ἀνεψιὸν αὐτοῦ. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν μεγαλοφυῆ μὲν καὶ μεγαλοπρεπῆ, ἀλλὰ φαντασιόπληκτον καὶ ἀχάλινον χαρακτῆρα Λουδοβίκου τοῦ Β' διήκει διὰ πάντων τῶν μελῶν τοῦ οἴκου τοῦ νῦν ἀντιβασιλέως ἀπέριττος ἁπλότης, συνδεδεμένη μετὰ χρηστότητος καρδίας καὶ ὑγιοῦς ὀρθοφροσύνης. Εἰ καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς ὁμοίως τῷ πατρὶ αὐτοῦ τηρεῖ ζηλοτύπως πᾶσαν λάμψιν καὶ ἐθιμοτυπίαν ἁρμόζουσαν εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, ἀλλ' ὅμως ἡ συνήθης αὐτοῦ ἁπλουστάτη στολὴ μηνύει αὐτομάτως τὸ προσφιλὲς τοῦ βίου αὐτοῦ ἀσχόλημα, τὸ κυνηγέσιον. Ὁ βλέπων τὸν λιτώτατον ἄνδρα ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Μονάχου πεζῇ ὁδεύοντα ἢ καὶ ἐποχούμενον μετὰ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ λευκοῦ κυνὸς, ἀείποτε καπνίζοντα καὶ χαιρετίζοντα φιλοφρόνως ἐν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, καὶ μὴ γνωρίζων αὐτὸν, οὐδαμῶς δυναται ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ περιβολῆς, τοῦ πεπαλαιωμένου φαιοῦ ἐπενδύτου καὶ τοῦ χαμηλοῦ καὶ μαλακοῦ πίλου, νὰ συμπεράνῃ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ θέσιν. Ἐν ᾧ δὲ ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ Β' ᾐσθάνετο πρὸς τὰ στρατιωτικὰ μᾶλλον ἀποστροφὴν ἢ ἀγάπην, εἶνε ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐν τοῖς αἰσθήμασι καὶ διανοήμασιν αὐτοῦ παντάπασι στρατιώτης, εἰ καὶ οὐχὶ ἐν τοιούτῳ βαθμῷ, ὅπως ὁ δευτερότοκος αὐτοῦ υἱὸς πρίγκιψ Λεοπόλδος. Ἔχων σῶμα εὐθυτενὲς καὶ κατά τι μεῖζον τοῦ μετρίου ἀναστήματος, ἀγαπᾷ ὁ πρίγκιψ Λουϊτπόλδος πάσας τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, μαλιστα δὲ τὴν θήραν. Θωρεῖται ὡς ὁ κάλλιστος σκοπευτὴς καὶ ἐξαίρετος κολυμβητής· καίπερ δὲ ὢν περὶ δυσμὰς τοῦ βίου, διατελεῖ ὅμως παγοδρομῶν τὸν χειμῶνα ἐπὶ τοῦ πεπηγότος κρυσταλλου τῆς ἐν Νυμφεμβούργῳ λίμνης. Φίλος τῆς φύσεως, διάγει μέγα τοῦ ἐνιαυτοῦ χρονικὸν διάστημα ἐπὶ τῶν ὀρέων· οὐδεὶς ἄλλος βασιλικὸς οἶκος ἐν Γερμανίᾳ κέκτηται τοιαῦτα ἀπέραντα δάση καὶ τοιούτους καταλλήλους πρὸς θήραν χώρους, οἷους ὁ βαυαρικός. Αἴγαγροι οἵτινες ἐν Ἑλβετίᾳ ἕνεκα τῆς ἀτελοῦς νομοθεσίας διατελοῦσιν ἐξαφανιζόμενοι, ἀνήκουσιν ἐν τοῖς βαυαρικοῖς ὄρεσι εἰς ἐκεῖνα τὰ εἴδη τῆς θήρας, ἅτινα καὶ ὁ μὴ θηρατὴρ ἀλλ' ἁπλῶς πρὸς ἀναψυχὴν ἀνὰ τὰ ὄρη ὁδοιπλανῶν, συχνακις βλέπει σκιρτῶντα καὶ ἀναρριχώμενα τὰς πετρας. Πλὴν τῆς θήρας ἰδιαιτέραν κλίσιν ἔχει ὁ ἀντιβασιλεὺς καὶ πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν. Ἤδη καθ' ὃν χρόνον δὲν ἠδύνατό τις νὰ διανοηθῇ περὶ ἀξιώσεων τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐπεθάρυνεν ὁ νῦν ἀντιβασιλεὺς ἀναλόγως τῶν οὐχὶ πλουσίων χρηματικῶν αὐτοῦ τότε πόρων, νέους ζωγραφους παρέχων αὐτοῖς καὶ συνβουλὰς, μηνυούσας λεπτὸν καλλιτεχνικὸν αἴσθημα Καὶ νῦν δὲ ὅτε διατελεῖ ἀντιβασιλεὺς θαμίζει εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν ζωγράφων. Ἄνευ ὑποτιμήσεως τῶν λοιπῶν εἰδῶν τῆς ζωγραφικῆς, δεικνύει ἀναλόγως τῶν ἄλλων αὐτοῦ κλίσεων, μείζονα ἀγάπην πρὸς τὰς τοπογραφίας. Σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔρχεται συνδαιτημόνας ἄνδρας καλλιτέχνας ἢ ἐπιστήμονας, οὐχὶ ἐν πολυτελέσι λουκουλλείοις δείπνοις, ἀλλ' ἐν οἰκογενειακῷ μᾶλλον κύκλῳ περιλαμβανοντι πάνυ ὀλίγα πρόσωπα. Ἐπαινεῖται παρὰ πάντων τὸ θυμαρὲς καὶ γλυκύθυμον, ἡ γερμανικὴ δῆλον ὅτι Gemüthlichkeit ἥτις ἐπικρατεῖ ἐν ταῖς συνδιαλέξεσιν, αἵτινες μετὰ τὸ τέλος τοιούτων γευμάτων πινομένου τοῦ καφφὲ συνάπτονται παρὰ τῷ ἀντιβασιλεῖ καὶ ὧν μετέχει συνήθως καὶ ἡ μεμουσωμένη αὐτοῦ θυγάτηρ. Σημειωτέον δέ, ὅτι ἕτεροι διατείνονται, ὅτι τὸ διαφέρον αὐτοῦ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ τοὺς ζωγράφους δὲν προέρχεται ἐκ βαθειας καὶ διηκεβωμένης ἐρεύνης καὶ γνώσεως τοῦ πραγματος, ἀλλ' εἶνε μᾶλλον ἐκ μιμήσεως συνήθεια, ἣν, παρὰ τοῦ ὄντως καλλιτέχνου αὐτοῦ πατρὸς παρέλαβε, καὶ διὰ τοῦτο σκωπτικῶς ἐπικαλεῖται, ὁ τοὺς ζωγράφους συχνάκις ἐπισκεπτόμενος πρίγκηψ, κόρις τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν (Atelierwanze) Μέχρι τοῦ τραγικοῦ τέλους Λουδοβίκου τοῦ Β', καὶ χρόνον τινα ὕστερον, ἔζη ὁ ἀντιβασιλεὺς μετὰ τῆς πολυαρίθμου οἰκογενείας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λουδοβίκου ἐν τῷ οὐχὶ εὐρυχώρῳ, ἐγγὺς τοῦ Ὠδείου παλατίῳ, ὅπερ ἄλλοτε κατῴκει ὁ θετὸς υἱὸς Ναπολέοντος τοῦ Α', ἐκ τῆς Ἰωσηφίνης, Εὐγένιος Beauharnais, ὁ ἐπικαλούμενος δοὺξ τοῦ Leuchtenberg († 1824), ἀγαγὼν τὸ 1805 γυναῖκα τὴν θυγατέρα Μαξιμιανοῦ Ἰωσὴφ, τὴν ἀδελφὴν Λουδοβίκου τοῦ Α'., ἀρξαμένου ὅμως τοῦ 1887, μετῴκησιν εἰς τὰ βασίλεια, ἔνθα Λουδοβίκος ὁ Α', καὶ Μαξιμιλιανὸς ὁ Β', διηνεκῶς ἤδρευον, τούναντίον δὲ Λουδοβίκος ὁ Β' μόνον βραχὺν χρόνον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς, ὅστις εἶχε σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ προτελευταίου μεγαλου δουκὸς τῆς Τοσκάνης, εἶνε ἤδη ἀπὸ 24 ἐτῶν χῆρος, ἐκπροσωπεῖ τὴν θέσιν μητρὸς συνήθως, ἡ μονογενὴς αὐτοῦ θυγάτηρ, ἡ 38 ἐτῶν ἡλικίαν ἔχουσα, πριγκίπισσα Θηρεσία Πολλάκις ὅμως καὶ πάντοτε ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔρχεται εἰς Μόναχον ἡ ἐν Αὐστρίᾳ διαμένουσα χήρα δούκισσα τῆς Μοδένης, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀντιβασιλέως, ἣν μάλιστα ἐκ τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας φιλεῖ. Ὁ ἀντιβασιλεὺς μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τοῦ κράτους, διαλέγεται συνήθως μετὰ τῆς 2 ἔτη νεωτερας ἀδελφῆς, ἥτις εὐφυὴς καὶ ἀστεία, ἔχουσα δὲ καὶ ἔκτακτον γνῶσιν τοῦ ἐν ταῖς αὐλαῖς βίου καὶ οὐτα λιαν θρῆσκος, λέγεται, ὅτι ὁμοίως πολλοῖς μέλεσιν ἐκθρονισθεισῶν οἰκογενειῶν, ἀποδοκιμάζει τὴν νέαν πολιτικὴν μετάπλασιν τῆς Γερμανίας. Ἡ πριγκίπισσα Θηρεσία, διάγουσα συνήθως μέρος τοῦ θέρους ἐν τῷ παρὰ Bodensee κειμένῳ Zindau, εἶνε οὐ μόνον κάτοχος τῆς καλῆς καλουμένης φιλολογίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολλοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, κέκτηται καὶ οὐχὶ ἀσημάντους γνώσεις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Διὰ πολλῶν ταξειδιων γινώσκουσα τὰς πλείστας χώρας τῆς Εὐρώπης, συνέγραψε καὶ βιβλίον ὀγκῶδες περὶ Ρωσσίας, ἔχουσα φιλίαν ἰδιαιτεραν πρὸς τὴν ἡμετέραν βασίλισσαν Ὄλγαν, παρ' ᾗ καὶ ἐξενίσθη ἱκανὸν χρόνον, διατρίψασα ἐν Ἀθήναις. Ἐν ταῖς γλώσσαις, ἃς ἐπίσταται, συγκαταλέγεται καὶ ἡ νέα ἑλληνική, ἣν ἐξέμαθε, λαβοῦσα πολλοὺς καὶ διαφόρους ἕλληνας, σπουδαζοντας ἐν Μοναχῷ, ὡς διδασκάλους. Ὡς οἰκειότατος φίλος τοῦ ἀντιβασιλέως θεωρεῖται ὁ στρατηγὸς καὶ γενικὸς ὑπασπιστὴς αὐτοῦ βαρῶνος Freyschlag, διευθύνων συγχρόνως καὶ τὸ μυστικὸν γραφεῖον τῶν ἀνακτόρων, ἀπὸ δὲ πολλῶν δεκαετηρίδων διατελῶν πιστὸς τῷ πρίγκηπι.

Ἐκ τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ ἀντιβασιλέως, ὁ ἐπίδοξος διάδοχος, πρίγκιψ Λουδοβίκος, εἶνε μετρίου ἀναστήματος, ἡ δὲ ὑποπαχεῖα καὶ εὐρύνωτος αὐτοῦ φυὴ μηνύει οὐχὶ ἀσήμαντον σωματικὴν ῥώμην. Ἐν στολῇ στρατιωτικῇ βλέπει τις αὐτὸν σπανιώτερον ἢ τὸν πατέρα· ἡ σύζυγος αὐτοῦ, πριγκίπισσα τῆς αὐστριακῆς Ἔσσης, (ἀνεψιὰ τῆς δουκίσσης Ἀδελγούνδης) ἔχει, μεθ' ὅλα τὰ ἕνδεκα ζῶντα τέκνα αὐτῆς, μεγαλοπρεπὲς καὶ ὡραῖον παράστημα μετὰ ἐνδιαφερόντων χαρακτήρων, ζωηροτατου προσώπου. Αἱ πολιτικαὶ αὐτῆς ἰδέαι λέγονται ὅμοιαι ταῖς τῆς θείας αὐτῆς, τῆς δουκίσσης Ἀδελγούνδης, ἀλλὰ εἶνέ πως

ὑποκεκερασμέναι καὶ μᾶλλον τῷ πνεύματι τῶν χρόνων μεθη μοσμέναι. Ἐν ὥρᾳ χειμῶνος κατοικεῖ ὁ πρίγκηψ Λουδοβῖκος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους τούτου ἐν τῷ ὡραίῳ εὐρυχώρῳ καὶ ἐρυθροχρόῳ βιττελσβαχείῳ παλατίῳ, τῷ κειμένῳ ἐν τῇ βριεννείῳ ὁδῷ (Briennerstrasse), τὸ δὲ θέρος, ἀσχολούμενος περὶ ἀγρονομικὰς δοκιμὰς, διαγει ἐν τῇ κτήματι αὐτοῦ Leutstetten, τῷ κειμένῳ μεταξὺ Μονάχου καὶ τῆς ἐρατεινῆς λίμνης Σταρνβέργης. Καὶ εἰνε μὲν αἱ σχέσεις τοῦ ἀντιβασιλέως πρὸς τὸν πρεσβύτατον υἱὸν καὶ ἐν γένει πρὸς σύμπασαν αὐτοῦ τὴν οἰκογένειαν καλαὶ καὶ ἐγκάρδιοι, ἀλλ' ὅμως διισχιρίζονται πολλοί, ὅτι οὐδεὶς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀσκεῖ καὶ μικράν τινα ἐπιρροὴν πολιτικὴν ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι δὲ ἑπομένως καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λουδοβῖκος ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς διευθύνσεως τῶν κοινῶν οὐδαμῶς ἄλλως μετέχει, ἢ καθ' ὅσον ἡ ἐν τῇ γερουσίᾳ θέσις αὐτοῦ ἐπιφέρει τοῦτο. Καὶ ὑπάρχει μὲν παρ' ἀμφοτέροις ὁ αὐτὸς ὑγιὴς, πρακτικὸς καὶ ἐχθρὸς παντὸς φαντασιοπλήκτου σχεδίου νοῦς, ἀλλ' ὅμως αἱ τάσεις τοῦ διαδόχου εἰνε παντάπασι διάφοροι ταῖς τοῦ πατρός. Ἐὰν ἐγεννᾶτο ὡς ἁπλοῦς ἀστὸς, δὲν θὰ ἐγίνετο ὁ πρίγκιψ Λουδοβῖκος οὔτε στρατιώτης, οὔτε ζωγράφος, ἀλλ' ἱκανώτατος ἀγρονόμος, ἢ κρίνων τις ἐξ ἑτέρας αὐτοῦ ἰσχυρᾶς κλίσεως, σπουδαῖος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ φύσει τῶν Λουϊτπολδείων πριγκίπων τὸ αἴσθημα τοῦ καθήκοντος ὑπερτερεῖ πάσης ἰδέας, διὰ τοῦτο θὰ καταστῇ ὁ πρίγκηψ Λουδοβῖκος, γενόμενος βασιλεὺς, ἐπίσης στρατιώτης καὶ προστάτης τῶν τεχνῶν, ὡς νῦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι δὲν εἰνε ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι ὁ πρίγκιψ Λουδοβῖκος ἀνέκαθεν δὲν ἐκέκτητο στρατιωτικὰς κλισεις, ἀλλ' αὗται ρέπουσιν, ὡς ὑπεδηλώθη, μᾶλλον εἰς τὸν στόλον ἢ εἰς τὸν κατὰ ξηραν στρατόν. Κεκτημένος εὐρειας γεωγραφικὰς γεώσεις, εἰνε ὁ πρίγκιψ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς ἐν Μονάχῳ γεωγραφικῆς ἑταιρίας καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν συλλόγων. Ἀλλ' ὅμως, ἡ κυρία αὐτοῦ ἐνασχόλησις, ἡ ἐνασχόλησις, ἐν ᾗ ἠδύνατο ν' ἀναφανῇ ἡ πρώτη αὐθεντία, εἰνε ἡ ἀγρονομία καὶ πᾶν τὸ ἔχον σχέσιν πρὸς αὐτήν. Ἐν τε ταῖς ἀγρονομικαῖς συνελεύσεσι καὶ ταῖς συνεδριάσεσι τῆς γεωγραφικῆς ἑταιρίας, οὐδέποτε σχεδὸν ἐλλείπει ὁ πρίγκιψ. Πολλακις πολλὰ ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν περὶ τῆς μελλούσης πολιτικῆς τοῦ πρίγκιπος, ὡς βασιλέως. Οἱ διαλεχθέντες πρὸς τὸν πρίγκιπα διατείνονται μιᾷ φωνῇ, ὅτι εἰνε ἀνὴρ ἐράσμιος μὲν καὶ προσηνὴς τοὺς τρόπους, ἐπιστημονικῶς λίαν πεπαιδευμένος, πρὸς δὲ τούτοις ἔχει κρίσιν διαυγῆ καὶ ἤρεμον, ὥστε δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ὁ πρίγκηψ μεθαρμοσθεὶς πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων, ἐπιδοκιμαζει, εἰ μὴ ἐξ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, ἀλλ' ὅμως ἐκ πολιτικῆς ἀναγκης, τὸν πολιτικὸν μετασχηματικὸν τῆς Γερμανίας δι' τῆς Πρωσσίας. Εἰνε γνωστόν, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ ἐν τῇ Γερουσίᾳ, ὅτι ὁ Λουδοβῖκος κατενικησε τὸ φυλετικὸν μῖσος πρὸς τοὺς Πρώσσους, ἀναρριπισθὲν μεγαλως ἐν τῷ ἐμφυλιῳ πολέμῳ τοῦ 1866, πολλῷ βραδύτερον ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ δὴ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λεοπόλδος, ὁ ἔχων γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας. Ἕνεκα τούτου, ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ Β', ὁ νῦν ἀντιβασιλεὺς ἐν τῇ Γερουσιᾳ, ἐψήφιζεν ἀεὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς κυβερνήσεως, ὁ δὲ πρίγκηψ Λουδοβῖκος, πολλακις ἐν ἀντιθέτῳ πνεύματι. Ποίαν πολιτικὴν ὁ πρίγκιψ γενόμενος βασιλεὺς θ'ἀκολουθήσῃ, περὶ τούτου ὑπάρχει μεγαλη διαφωνία. Ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν διαυγῆ αὐτοῦ καὶ ἀπαθῆ κρίσιν, δύναται νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ δὲν θὰ εἶνε πολὺ ἀλλοία τῆς νῦν, εἰ καὶ περὶ τούτου κυκλοῦνται ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι φῆμαι. Αἱ μικραὶ περὶ τὴν πολιτικὴν διαφοραὶ τοῦ πρίγκιπος Λουδοβίκου καὶ τοῦ ἀντιβασιλέως ἐξηγοῦνται ῥᾳδίως ἐκ τῆς θέσεως ἑκάστου διαδόχου, οὐδαμῶς δὲ δικαιολογοῦσι τὴν γνώμην, ὅτι ὁ πρίγκιψ Λουδοβίκος, γενόμενος βασιλεὺς, θὰ κυβερνήσῃ κατ' οὐσίαν ἄλλως ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἕκαστος πρίγκηψ, γενόμενος βασιλεὺς, ἀναγκάζεται αὐτομάτως καὶ ἀνεπαισθήτως νὰ προσαρμόζηται πρὸς τὰς δεδομένας περιστάσεις. Ὁμοίως τῷ πατρὶ αὐτοῦ, εἰνε ὁ πρίγκηψ Λουδοβίκος αὐστηρὸς καὶ πιστὸς καθολικὸς, ὅτι δὲ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν λατρείαν καὶ τοὺ ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς θρησκείας ἀπονέμει μείζονα ἀξίαν τοῦ πατρὸς, εἶνε ἀδέσποτος διαδοσις ἐπὶ οὐδεμιᾶς ἀποδειξεως ἐρειδομένη. Ἐκτεθεισῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω τῶν ἐμῶν περὶ τοῦ πρίγκιπος πληροφοριῶν, ἃς ἐξ ἀσφαλῶν πηγῶν ἠντλησα, ἐπάναγκες νὰ λεχθῇ, ὅτι ὑπάρχουσιν καὶ ἄνθρωποι ἄλλως κρίνοντες περὶ τοῦ Λουδοβίκου καὶ ὑποπτεύοντες ἐκ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοῦ σπουδαίας μεταβολὰς καὶ ἀποπείρας, πρὸς ἃς ἀλλοτρίως διακειται ὁ πεπειραμένος αὐτοῦ πατήρ. Μια τῶν ἐν ταῖς γνώμαις διαφορῶν τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱὸν λέγεται καὶ αὕτη, ὅτι μετὰ τὸν θανατον Λουδοβίκου τοῦ Β' ὁ Λουδουβικος ἐζήτει ἐπιμονως τὴν ἀποδοχὴν τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος διὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Λουϊτπόλδου, ἐν ᾧ οὗτος τοιαύτην πραξιν ἀπέστερξεν. Ὁ οἰκογενειακὸς βίος τοῦ πρίγκιπος ὡς πρός τε τὴν ἐγκαρδιον ἀναστροφὴν τῶν μελῶν πρὸς ἄλληλα καὶ ὡς πρὸς τὴν μεγιστην ἁπλότητα τῆς κατ' οἶκον διαίτης, δύναται νὰ ὀνομασθῇ δημώδης μᾶλλον ἢ βασιλικός.

Ὁ πρίγκιψ Ῥούπρεχτ, ὁ πρεσβύτατος υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Λουδοβικου, μέλλων ποτὲ νὰ παραλαβῇ τὸν πατρικὸν θρόνον γενόμενος βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, εἶνε εὔρωστος νεανίας 19 ἐτῶν, ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ μετὰ ζήλου ὡς ἀνθυπασπιστὴς· πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀποπερατώσας ἐν τῶν ἐν Μονάχῳ δημοσίων Γυμνασίων, ἠξιώθη μόνον τοῦ τρίτου βαθμοῦ κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις· εἰ καὶ ἐγενετο λόγος περὶ ἐπικειμένης μνηστεύσεως τοῦ πριγκιπος Ρούπρεχτ, ἔτι δὲ καὶ τῆς δεκαεπταετοῦς αὐτοῦ ἀδελφῆς Ἀδελγούνδης, ἀλλ' ὅμως τοιαῦται εἰδήσεις φαίνονται ἐν τῷ παρόντι πρόωροι.

Ὁ πριγκιψ Λεοπόλδος, ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ ἀντιβασιλέως καὶ ἀπό τινων μηνῶν διοικητὴς τοῦ πρώτου σώματος τοῦ βαυαρικοῦ στρατοῦ, εἶνε πάνταπασιν στρατιώτης. Ἐν πολιτικῇ στολῇ οὐδέποτε εἶδον αὐτόν. Ἡ πριγκίπισσα Γιζέλα, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, θυγατηρ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, δὲν εἶνε μὲν ὡραία, ἀλλ' ἔχουσα χαρίεσσαν μορφὴν καὶ τὴν ὀσφὺν δεκακοκταετοῦς κορασίου ἀσμενίζει, ὥσπερ εὔθυμον παιδίον, συμπαίζουσα μετὰ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων αὐτῆς. Ὡς τις ἁπλουστάτη γυνὴ τοῦ λαοῦ ἐπιμελουμένη τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων οἰκογενειακῶν καθηκόντων, πρόκειται ζηλωτὸν παράδειγμα μιμήσεως εἰς τὰς ὀκνηρὰς καὶ τετυφωμένας γυναῖκας, ἔργον κύριον ἐχούσας τὴν ἀνάγνωσιν ἐπιπολαίων μυθιστορημάτων, νοῦν τε καὶ καρδίαν διαφθειρόντων.

Ὁ πρίγκιψ Ἀρνοῦλφος, ὁ 35 ἐτῶν ἡλικίαν ἔχων τρίτος υἱὸς τοῦ ἀντιβασιλέως, ἔχει σύζυγον πριγκίπισσάν τινα τοῦ Liechtenstein, λίαν πλουσίαν καὶ ἀγαπητὴν, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰδεῖδῆ. Ἀπόπειράν τινα ἐρωτικὴν τοῦ πρίγκιπος πρὸς τὴν σύζυγον ἑνὸς τῶν ὑπασπιστῶν αὐτοῦ ἠθέλησεν ὁ ζηλότυπος καὶ φιλότιμος σύζυγος νὰ τιμωρήσῃ διὰ μονομαχίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ τότε ζῶντος βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ Β' λυθείσης τῆς διαφορᾶς, ὁ εἰρημένος σύζυγος διωρίσθη ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλεως· ὁ πρίγκιψ Ἀρνοῦλφος εἶνε διοικητὴς τῆς πρώτης ἐν Μονάχῳ μοιραρχίας. Ἐν τῷ προτέρῳ αὐτοῦ στρατιωτικῷ σταδίῳ, ἠσχολήθη κυρίως ὁ πρίγκιψ προσλαμβάνων εἰς τὸ πεζικὸν σύνταγμα τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς ἄνδρας ὑψηλοὺς καὶ ὡραίους, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸ πρότυπον σῶμα τοῦ λοιποῦ στρατοῦ.

Τρίτος κλάδος τοῦ βασιλικοῦ τῆς Βαυαρίας οἴκου εἶνε ἡ ἐκ τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Β' καὶ τοῦ νῦν ἀντιβασιλέως καταγομένη Ἀδαλβέρτειος γραμμὴ, εἰς ἣν ἀνήκουσιν οἱ πρίγκιπες Λουδοβίκος Φερδινάνδος (μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων) καὶ ὁ Ἀλφόνσος, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ αἱ πριγκίπισσαι Ἰσαβελλα, Ἥλβιρα καὶ Κλάρα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ εἰνε ἱσπανὶς πριγκίπισσα, ἔτι δὲ καὶ ὁ νῦν 29 ἐτῶν πρίγκιψ Λουδοβικος Φερδινάνδος ἔχει σύζυγον ἱσπανιδα, δηλαδὴ ἀδελφὴν τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως Ἀλφόνσου, διὰ ταῦτα ὑπάρχουσιν ἐκ τῆς γραμμῆς ταύτης ζωηραὶ σχέσεις πρὸς τὴν χερσόνησον τῶν Πυρηναίων, ἐν ᾧ ἡ εἰς γάμον ἐκδοθεῖσα πριγκίπισσα Ἰσαβέλλα πρὸς τὸν πρίγκιπα Θωμᾶν, δοῦκα τῆς Γενούης, ἀποτελεῖ τὴν γέφυραν πρὸς τὴν νέαν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Ἰταλίας. Ὁ πρίγκιψ Λουδοβικος Φερδινάνδος ὁμοίως τῷ κατωτέρῳ μνημονευθησομένῳ δουκὶ Καρόλῳ Θεοδώρῳ, ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἰατρικὴν δημοσιεύσας πλὴν ἄλλων καὶ διατριβήν τινα περὶ τῶν νοσημάτων τῆς γλώσσης, πρὸ ἑνὸς δὲ μηνὸς ἔλαβεν καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐξασκεῖν τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα. Ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, ὁ πρίγκιψ Ἀλφούσιος, ἵλαρχος τοῦ ἱππικοῦ, ἐποχεῖται καθ' ἑκαστην μέσῳ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἐλβίρας πολλάκις ἐπὶ ὀχήματος συρομένου ὑπὸ ἓξ ὡραίων ἵππων, ἐζευγμένων τοῦ ἑνὸς ὄπισθεν τοῦ ἄλλου ἐν μακρᾷ γραμμῇ καὶ ἐλαυνομένων ὑπ' αὐτοῦ. Εἶνε φίλος, τῶν ἵππων καὶ τῶν θεάτρων, διδασκομένων δὲ νέων δραμάτων ἢ μελοδραμάτων ἐν τῷ τὸ ὄνομα τοῦ Cantuev φέροντι θεάτρῳ, οὐδέποτε ἐλλείπει. Ὁ πατὴρ τοῦ κλάδου τούτου Ἀδαλβέρτος ἦτο προωρισμένος ὡς διάδοχος τοῦ ἄπαιδος Ὄθωνος καὶ διὰ τοῦτο ἡ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Βισμαρκ κατὰ τὸ βερολίνειον συνέδριον τοῦ 1878 ἀπαιτηθεῖσα χρηματικὴ ἀποζημίωσις τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνακτόρων κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως εἰς τὰ μέλη τῆς ἀδαλβερτείου γραμμῆς, διαρρεούσης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ ἐγγὺς τοῦ Μοναχου ἐξοχικῷ ἀνακτόρῳ Nynphenquvh.

Ἡ κεφαλὴ τῆς δουκικῆς γραμμῆς τῆς Βαυαρίας, ὁ ὀγδοηκοντούτης σχεδὸν δοὺξ Μαξιμιλιανός, ζῇ μετὰ τῆς ὁμιλικος αὐτῷ συζύγου, ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως Λουδοβικου τοῦ Α', ἐν τῷ οὐχὶ μεγαλῳ οἰκογενειακῷ ἀνακτόρῳ τῷ κειμένῳ ἐν τῇ Λουδοβικείῳ ὁδῷ. Ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἡ δοὺξ Μαξιμιλιανὸς ἦτο θαυμαστὴς καὶ λατρις παντὸς ὡραίου, ζῶν εὔθυμον βίον καὶ ἔχων περὶ ἑαυτὸν κύκλον ἐπαγωγῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν. Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ αὐτοῦ εἶχε κατασκευάσῃ ἱπποδρόμιον, ἔνθα ἠσκεῖτο ἡ λεπτὴ ἱππικὴ καὶ ἱπποδαμαστικὴ, ἐπιχωριάζουσα τότε μαλιστα ἐν Ἀγγλίᾳ. Καταπεσόντος ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις τοῦ παθους τούτου, ἐθεωρεῖτο ὁ δοὺξ Μαξιμιλιανὸς ὡς ἔξοχος προστάτης τῆς μουσικῆς. Ἐκ τῶν πέντε αὐτοῦ δι' ἐκτάκτου καλλονῆς διακρινομένων θυγατέρων, ἡ πρεσβυτάτη ἔλαβε σύζυγον τον ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθανόντα πρίγκιπα τοῦ Thurn καὶ Ταχίς, ἡ δευτέρα τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, ἡ τρίτη τὸν βασιλέα τῶν δύο Σικελιῶν, ἡ τεταρτη τὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθανόντα κόμητα τοῦ Tvani, ἡ πέμπτη τὸν δοῦκα τοῦ Alençon, Ὀρλεανιδην τὸ γένος. Ἡ νῦν πεπηρωμένη τὰς φρένας δούκισσα τοῦ Alençon ἦτο, ὡς γνωστόν, ἐπί τινα χρόνον μνηστὴ τοῦ δυστυχοῦς βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ Β'. Ἐκ τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ, ὁ πρεσβυτατος, δοὺξ Λουδοβικος, λαβὼν γυναῖκα πρώην τινὰ ὑποκριτριαν τοῦ θεάτρου, ἀπέστη τῶν δικαιωμάτων τῆς πρωτοτοκίας παραγωρήσας αὐτὰ εἰς τὸν ἀδελφον αὐτοῦ Καρολον Θεόδωρον. Ὁ δοὺξ Λουδοβικος ἀσχολεῖται περὶ ἐμπορικὰς ἐργασίας, ὧν πρὸς πολλοις ἄλλοις καὶ προστάτης τῆς ἐν Βιέννῃ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας Φοίνικος. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ἐν δευτέρῳ γαμῳ συνεζευγμένος μετὰ πορτογαλλικῆς πριγκιπισσας δοὺξ Καρολος Θεοδωρος, διεκρίθη ἐν τῇ ὀφθαλμικῇ, ζῶν, φ' ὅσον τὸν χειμῶνα οἱ εὐαίσθητοι αὐτοῦ πνεύμονες δὲν ἐλαύνουσιν αὐτὸν εἰς μετημβρινὰ κλιματα, ὅλον τὸ λοιπὸν ἔτος ἐν τῷ παρὰ τῇ γραφικῇ, καὶ ὑπὸ ὀρέων περιβαλλομένῃ λίμνῃ Tegernsee ἀνακτορῳ αὐτοῦ. Ἡ δουκικὴ γραμμὴ λαμβανει ὡς ἐπιχορήγησιν περὶ τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον φράγκων, πλὴν δὲ τούτου καὶ τὴν κάρπωσιν σπουδαίου γυμνασιακοῦ κεφαλαίου, ἀνήκοντος ἄλλοτε εἰς τοὺς Βενεδεκτινους.

Ὁ αὐλικὸς ἐν Μονάχῳ βίος καὶ ἡ παρεπομένη ἐν πάσῃ εὐρωπαϊκῇ αὐλῇ βασιλικῇ πολυτελεια, ἀπονεκρωθεὶς τέλεον ἐπὶ τῆς μακρᾶς βασιλείας τοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων ζῶντος καὶ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ ἀπεχθανομένου Λουδοβίκου τοῦ Β', ἤρξατο μὲν νὰ ἀναπτύσσῃ ὀλίγον ἐπὶ τῆς νῦν ἀντιβασιλείας, ἀλλὰ διὰ πολλοὺς λόγους, ὧν ὁ κυριώτερος ἡ ἐξανάλωσις τοῦ βασιλικοῦ ταμείου καὶ ἡ ἐπείγουσα ἀνάγκη τῆς ἀποτίσεως τῶν χρεῶν τοῦ πρώην βασιλέως, ἱκανὸς

θὰ παρέλθῃ χρόνος, ἕως οὗ ἀνακτήσῃ τὴν προτέραν λάμψιν καὶ ἐπανέλθῃ εἰς ἣν περιωπὴν διετέλει ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ Δ' καὶ Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Β'.

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΕΙΡΑΤΗΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ δόκτορος Ἐδουάρδου Ἔγελ)

—

Κατὰ τὴν ὁδὸν Πανὸς ἐν Ἀθήναις ἔκαμα τὴν παράδοξον γνωριμίαν μεθ' ἑνὸς Ἕλληνος πειρατοῦ. Ὅτε εἰσῆλθεν οὗτος, ἀνηγέρθησαν πάντες οἱ θαμῶνες τοῦ οἰνοπωλείου καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτὸν σχεδὸν μετὰ σεβασμοῦ. Καὶ ἐγὼ εἶχον ἐγερθῇ, καίτοι δὲν τὸν ἐγνώριζον εἰσέτι. Ὁ ἀνὴρ οὗτος μοὶ ἐνεποίησε σφοδρὰν ἐντύπωσιν.

— Ὁ κύριος Ν..., ἐκ Βερολίνου τῆς πρωτευούσης τῆς Γερμανίας, ὁ κύριος Τουτουντζῆς.

Ἔκαμα βαθεῖαν ὑπόκλισιν καὶ συνεσφίγξαμεν τὰς χεῖρας μας, αὐτὸς δηλαδὴ ἔσφιγξε τὴν ἰδικήν μου, καθότι ἐκράτει αὐτὴν ὡς διὰ σιδηρᾶς λαβῆς.

Ἀγαπητός τις φίλος, ὅστις εἶχεν ἄλλοτε σπουδάσει ἐν Βερολίνῳ, μοὶ ἐψιθύρισε γερμανιστί:

— Εἶνε ὁ μόνος ἐπιζῶν ἔτι πειρατὴς τῆς Ἑλλάδος.

Ἔμεινα ἐμβρόντητος! Ἐπὶ τοῦ στήθους του ἔφερεν ὁ Τουτουντζῆς τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος· τοῦτο δὲν συνειθίζουν νὰ τὸ ἀπονέμουν βεβαίως δι' ὑπηρεσίας πειρατείας, εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Εἶνε ἀνθηρὸς γέρων. Τὸν ἐκλαμβάνω δι' ἑβδομηκοντούτην. Εἶνε ἡλικίας 88 ἐτῶν!

Αἱ μυϊώδεις κνῆμαι του ἐντὸς ἀπαστραπτόντων ἐκ λευκότητος τουζλουκίων, ἄνωθεν αὐτῶν ἡ πολύπτυχος χιονώδης φουστανέλλα, ἀργυροῦφραντον φέρμελι μετὰ μακρῶν γειρίδων, τὸ φέσιον κεκλιμένον μετὰ «λεβεντιᾶς», ἓν ραβδίον εἰς τὰς μεγάλας του τυλώδεις χεῖρας, οὐχὶ ὅπως ὑποβαστάζῃ τὸ ἀκμαῖον του σῶμα ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς παιδιάν, ἰδοὺ ὁποῖός τις ἦτο ὁ Τουτουντζῆς, ὁ νῦν «φίλος μου Τουτουντζῆς», ὡς εὐηρεστήθη μόνος του νὰ ἐπιγράψῃ κάτωθεν τῆς εἰκόνος, ἣν τὴν ἐπιοῦσαν μοὶ προσήνεγκεν ἐν τῇ κατοικίᾳ μου.

Δι' ἕνα πειρατὴν ἦτο εἰς βαθμὸν προκαλοῦντα ἔκπληξιν ἀβρότρων καὶ προσηνής.

— Μοὶ ἐπιτρέπετε, πάτερ Τουτουντζῆ, νὰ σᾶς προσφέρω ἕνα κρασί;

— Εὐχαριστῶ, κύριε· ποτὲ ἐπὶ τῆς ζωῆς μου, δὲν ἤπιᾳ κρασί, καὶ τώρα στὰ γεράματα, εἶμαι 88 χρονῶν μὲ συμπάθειο. δὲν σκοπεύω νὰ τὸ ἀρχίσω.

Ἀντὶ τούτου δέχεται ἐν ποτήριον ὕδατος μεμιγμένου μετ' ἀθάρακῆς. Οὐχὶ πρὸ μακροῦ χρόνου εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἄλλως τε οὐδέποτε συχνάζει εἰμὴ μόνον κατὰ τὰς ἐκλογάς. Εἶχε πληροφορηθῇ, ὅτι ὁ Μιχάλης ἦλθεν εἰς τὴν «συνοικίαν του», καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ λείψῃ. Μὲ τὸν Μιχάλη εἶνε ἄλλως τε στενῶς συνδεδεμένος· ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι εἶνε πολιτικός του φίλος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι εἶνε ὁ κυβερνητικὸς ὑποψήφιος, κυρίως ὅμως ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, διότι εἶνε ὁ «ἀσφαλιστὴς τῶν οἰκιῶν του». Ὁ Μιχάλης ἔχει παρὰ τὰ πολλὰ ἄλλα προσόντα καὶ προτερήματα καὶ τοῦτο, ὅτι εἶνε γενικὸς πράκτωρ τῆς περιωνύμου ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας τῆς Τεργέστης «Γενικαὶ Ἀσφάλειαι», καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ὡς τοιοῦτος δὲ ἀπολαύει εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Τουτουντζῆ ἰδιαζούσης ἐκτιμήσεως. Ὁ Τουτουντζῆς, ὁ πειρατής, εἶνε ἐν ἄλλαις λέξεσι, κάτοχος 5 οἰκιῶν ἐν Ἀθήναις, ἀπηλλαγμένων παντελῶς χρεῶν, ἁπάσας δὲ τὰς ἔχει ἐξασφαλίσει εἰς τὸν Μιχάλην.

— Εἰς χρυσὸν καὶ ὄχι εἰς χαρτίνους δραχμάς, ἐπιβεβαιοῖ ὁ γέρων παρασημοφόρος πειρατής. Σκληρὰ πεῖρα τὸν ἐδίδαξε πόσον εὐεργετικαὶ εἶνε αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι: Πρὸ διετίας, ὅτε ἡ παλαιὰ ἀγορὰ μετὰ τοῦ Πύργου τοῦ Ἐλγίνου ἔγεινε παρανάλωμα τοῦ πυρός, ἀπεπερρώθη καὶ μία μεγάλη οἰκία τοῦ Τουτουντζῆ.

— 150,000 δραχμαὶ σὲ μιὰ νύκτα μέσα ἀνάψανε καὶ σβύσανε νά, σὰν κι' αὐτό, καὶ ἀνάπτει ἓν πυρεῖον πρὸς ἐμφαντικωτέραν παράστασιν.

— Εἶσαι λοιπὸν ἑκατομμυριοῦχος, πάτερ Τουτουντζῆ; τὸν ἠρώτησα ἀστειευόμενος.

— Ἑκατομμυριοῦχος; Ὄχι! ἀπεκρίθη μετὰ σοβαρότητος, ἔχω τὸ μισό μου ἑκατομμύριον, καὶ εἶμαι εὐχαριστημένος.

— Καὶ εἰς τὰ τέκνα σου; προσέθηκα ἀπροσέκτως.

— Εἰς τὰ τέκνα μου; δηλαδὴ ἐννοεῖς σὲ ποιὸν θὰ τὸ κληρονομήσω;

— Δὲν θέλω νὰ πῶ τοῦτο...

— Τί νὰ σοῦ πῶ, ἀκόμη δὲν σκέπτομαι ν' ἀποθάνω· τὰ παιδιά, καὶ τὰγγόνια τὸ γνωρίζουν πολὺ καλὰ κι' ἐφρόντισαν μοναχοί τους γιὰ τὸν ἑαυτόν τους. Καὶ ἐγὼ ἤμουνα ὑποχρεωμένος νὰ κάμω τὸ αὐτό. Μὲ τὸ καλὸ δὲν ἐδίδαν τίποτε τὰ σκυλλιὰ (ἐννοῶν τοὺς τούρκους), κι' ὅταν ἕνας ἔξη ὁλόκληρα χρόνια εἶχε συνειθίσει νὰ φέρῃ ἀλυσσίδα στὰ ποδάρια, ἐ; δὲν λογίζεται πλέον εὔκολος. Ταῦτα λέγων, ἐξάγει τὸ τσαρούχιον ἐκ τοῦ δεξιοῦ του ποδὸς, ἀνασύρει τὴν περικνημῖδα καὶ μοὶ δεικνύει πλατεῖαν ἐρυθρὰν λωρίδα ἐπὶ τῆς ὁποίας οὐδεμία θρὶξ ἐ ὑετο.

Πάντες οἱ παριστάμενοι παρατηροῦσι μετὰ συγκινήσεως καὶ αἰσθήματος σεβασμοῦ τὰ ἴχνη ταῦτα τῆς ἀλύσσου, ἅτινα ὁ πρώην δεσμώτης φέρει.

— Ἄκουσε, μπάρμπα Τουτουντζῆ, λέγει ὁ Μιχάλης, ὅστις ἐφαίνετο μεμυημένος ἤδη, εἰπὲ τοῦ κυρίου ὅλην σου τὴν βιογραφίαν, καὶ διηγήσου πῶς ἀπέκτησες τὴν πληγὴν τοῦ ποδαριοῦ σου, τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος καὶ τὸ 1)Ω ἑκατομμύριον. Ὁ κύριος θὰ κρατήσῃ σημειώσεις καὶ ἀκολούθως θὰ τὰς δημοσιεύσῃ.

Ὁ Τουτουντζῆς αἰσθάνεται ἑαυτὸν κολακευόμενον διὰ τῆς ἐλπίδος, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰκαταστῇ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀθάνατος, καὶ ἄρχεται ἀφηγούμενος μετ' ἀφελείας εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς ἀνεπιτήδευτον ὡραίαν δημώδη ἑλληνικὴν, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μόνον ἔνθα νομίζει ὅτι καθίσταται ἀκατάληπτος εἰς ἐμὲ, παρενείρων ἰταλικὰς παρερθαρμένας λέξεις κακῆς Γενουησίου διαλέκτου.

— Εἰς τὴν ἀρχή τοῦ; πολεμοῦσα τοὺς Τούρκους δυὸ χρόνια· ἔπειτα μὲ συνέλαβαν καὶ μὲ ἔδεσαν μὲ ἁλυσσίδες ἓξ χρόνια. — Ἔπειτα πάλιν τοὺς ἐκυνήγησα, προσμειδιῶν δ' ἐθώπευσεν ὁ ἑμιεκατομμυριοῦχος γέρων πειρατής, τὸν πυκνὸν λευκὸν μύστακά του. — Τοὺς ἐπολέμησα 'στὰ χρόνια τοῦ Ὑψηλάντου 'στὴ Βλαχία, ἔπειτα μᾶς ἔδιωξαν· τότε κατέφυγα εἰς τὸν Θεόδωρον Κολοτρώνην· μὰ καὶ ἐκεῖ δὲν ἐκαλοπεράσαμεν· κατόπιν πῆγα εἰς τὸν Ὀδυσσέα καὶ τὸν ἐβοήθησα νὰ κτυπήσῃ τὸν Ὀμὲρ Βριώνη, εἰς τὸ τέλος 'πῆγα εἰς τὸν πατριώτην μου τὸν Μιαουλη, γιατὶ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀπ' τὴν Ὕδρα, ἔπειτα μᾶς ἔπιασαν τὰ σκυλιὰ καὶ μὲ 'πῆγαν αἰχμάλωτο 'στὴν Πόλι. Ἤμουν τότε εἴκοσι χρονῶν παλληκάρι.

Ἐσκεπτόμουνα, ὅτι ἢ θὰ μὲ παλουκώσουν, ἢ θὰ μὲ πνίξουν. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἔκαμαν ἀπ' αὐτά, ἀλλὰ μὲ ἔρριψαν 'στὴ φυλακὴ πλησίον 'στὸ Τοτ-καποῦ καὶ μὲ ἔδεσαν μὲ μιὰ ἁλυσσίδα μαζῆ μὲ ἕνα κακοῦργο τῆς Γένοβας. Ἀπ' αὐτὸν ἔμαθα τὰ γενοβέζικα. Ἐξ χρόνια ἐτράβηξα μέσα 'σὲ ἐκείνη τὴν τρύπα καὶ ἔζησα ἀπὸ ψωμὶ καὶ νερὸ μόνον. Γιατὶ δὲν μὲ ἐρόνευσαν δὲν τὸ εἰξεύρω· ἀλλὰ κατὰ πῶς φαίνεται, θὰ μ' εἴχανε δίχως ἄλλο λησμονήσει.

Ἀφοῦ ἔκαμα ἐκεῖ τέσσαρα χρόνια, μιὰ 'μέρα μοῦ βγάλανε τὴν ἁλυσσίδα καὶ νά 'με κι' ὄξω. Δὲν εἶχα φόβο ἀπ' τὸ θάνατο, γιατὶ χειρότερα βέβαια ἀπὸ τὴ φυλακὴ δὲν εἰμποροῦσε νὰ ἦνε 'στὸν τάφο. Ἀρκεῖ νὰ μὴ μὲ ἐβασάνιζαν μόνον πολύ! ἐσκεπτόμουνα. Τούρκικα ἐκαταλάμβανα ὀλίγα· ἀλλὰ τί θὰ μ' ὠφελοῦσαν τὰ παρακάλια; Μὲ ὡδήγησαν 'σὲ μιὰ μεγάλη σύλὴ κοντὰ 'στὴ θάλασσα. Γύρωθεν ἦσαν σιδηρένια κάγγελλα, μὲ χρυσαῖς ἄκραις, 'στὰ κάγγελα δὲ αὐτὰ πρὸς τὴ θάλασσα ἦσαν 'στημένα κανόνια διὰ νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ περάσῃ κανένα ἀτμόπλοιο· ἡ θάλασσα ἦτον ἄδεια.

Κάτω 'στὸ ἔδαφος ἦσαν 'ξαπλωμένοι μὲ ἁλυσσίδες εἰς τὰ χέρια καὶ εἰς τὰ πόδια, καμμιὰ ἑκατοστὴ παλλικαράδες, ὅλοι Τοῦρκοι. Τότε εἶπα 'στὸν ἑαυτό μου: νὰ καὶ αὐτοὶ εἶνε κατάδικοι 'σὰν καὶ ἐσένα, μετ' ὀλίγον θὰ σὲ δέσουν καὶ σένα ἐδῶ καὶ ἔπειτα θὰ μᾶς ρίψουν ὅλους 'στὴ θάλασσα, μέσα σὲ σακκιὰ ἢ κι' ἔτσι.

Τὸ πρᾶγμα συνέβη ὅμως ὅλως διόλου ἀλλέως· ἕνας γέρων Τουρκαλᾶς μ' ἕνα στραβὸ σπαθὶ 'στὸ πλάγι μὲ ἐπλησίασε καὶ μοῦ εἶπεν ἑλληνικά:

— Νά, αὐτοὺς τοὺς ἁλυσσοδεμένους ἐδῶ, θὰ τοὺς στραγγαλίσῃς τώρα ἀμέσως τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, καὶ μοῦ 'δωσεν ἕνα δυνατὸ τρίπλεχτο σχοινί. Μοῦ ἤτανε ὅλα ἀδιάφορα. Ἔπειτα ἤτανε ὅλο Τοῦρκοι, καὶ 'στὴ Χίο ἔκαμαν τὰ θηρία πολὺ χειρότερα πράγματα· ἐξερρίζωναν τὰ μαλλιὰ ἀπ' τὸ κεφάλι τῶν μητέρων καὶ ἔπνιγαν μ' αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἐμπρός των. Ἀνέλαβα λοιπὸν τὴν δουλειὰ καὶ ἔπνιξα 'σὲ τρεῖς ὥραις ὅλους 'ποὺ ἦσαν 'στὴν γῆ δεμένοι. Δὲν ἐδυσκολεύθηκα πολὺ σ' αὐτὴ τὴ ἐργασία· μόνος ἕνας ἀπὸ τοὺς κακούργους, τὴν ὥρα 'ποὺ ἤθελα νὰ τοῦ βάλλω τὸ σχοινί, μὲ ἐδάγκασεν ἐδῶ βαθειὰ 'στὸ χέρι. Καὶ ὁ Τουτουντζῆς μοὶ ἐπέδειξε μεγάλην λευκὴν οὐλὴν ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς δεξιᾶς του χειρός...

Δυὸ χρόνια ὕστερα μὲ ἀπέλυσαν. Δὲν εἶχα παπούτσια, κουρέλια ἐσκέπαζαν τὸ σῶμα μου καὶ δὲν εἶχα οὔτε λεπτὸ 'στὴ τσέπη. Εἰς τοὺς δρόμους τῆς Πόλεως 'ποὺ διάβαινα, ἔτρεχαν ἀπ' ὀπίσω μου τὰ σκυλιά, οἱ Τοῦρκοι μὲ ἔπτυναν κατὰ πρόσωπο καὶ θὰ μὲ ἐσκότωναν, ἂν δὲν ἐπρόφθανα τὸν λιμένα καὶ δὲν ἔμβαινα διὰ νὰ σωθῶ 'στὸ πρῶτο ἀτμόπλοιο 'ποὺ εἶχε ξένη σημαία. Ἦτο γαλλικὸ φορτηγὸ καὶ πήγαινε ἀπ' τὴ Πόλι 'στὰ νησιά. Ὁ καπετάνιος εἴξευρεν ἀρκετὰ ἰταλικὰ διὰ νὰ μ' ἐννοῇ καὶ μὲ περιποιήθηκε. Μοῦ ἔδωσαν νέα ἐνδύματα, παπούτσια, ἀνεπαύθηκα τρεῖς ἡμέραις ὅσῳ ἤτανε τὸ βαπόρι 'στὸ λιμάνι καὶ 'συνείθισα νὰ τρώγω πάλι ἄλλα φαγητὰ παρὰ ψωμὶ καὶ νερό.

Ἔπειτα 'πήγαμε 'στὴ Μύκονο ὅπου ξεβαρκαρίστηκα, διότι εἶχα ἐκεῖ ἀπὸ ἀνέκαθεν φίλους· εἶχαν ἀποθάνει ὅλοι, ἄλλοι εἶχαν φύγει 'στὴ Στερεά.

Μοῦ διηγήθηκαν τὶ μεγάλα πράγματα 'στὸ μεταξὺ συνέβησαν 'στὴν Ἑλλάδα, πῶς ἔγεινε ἀνεξάρτητο βασίλειο, πῶς θ' ἀποκτοῦσε σὲ λίγο Βασιλειά, τότε ὅμως εἶχε μόνον ἕνα πρόεδρο. Ἔπειτα ἀνεχώρησα μὲ μιὰ ψαρόβαρκα 'στὴ Σύρο, ἀπ' ἐκεῖ μὲ ἕνα ἰγγλέζικο βαπόρι 'στὴν Ὕδρα, καὶ ἤμουνα πάλι 'στὴν γλυκειά μου πατρίδα. Ἐ! τότε ἀρχίνεψα τὸν πόλεμο μὲ τοὺς Τούρκους...

Ἔκαμε μικρὰν διακοπὴν καὶ ἐκάπνισε ταχέως μέχρι τέλους τὸ τσιγάρο του.

— Ἀπὸ τὴν κυβέρνησίν μας ἔλαβα τὴν ἄδεια νὰ λαφυραγωγῶ ἐλεύθερα. Μὲ τὸν ἀδελφό μου, τὸν υἱὸ τοῦ βαπτικοῦ μου καὶ μὲ τρεῖς ἄλλους φίλους, ἁρμάτωσα ἕνα μεγάλο καράβι μακρύ, μὰ πολὺ στενό, μὲ δυὸ κατάρτια καὶ μ' ἕνα καλὸ κανόνι 'στὴ πρύμη. Τὸ κανόνι ἤτανε κρυμμένο· εἴχαμε βάλει ἕνα βαρέλι ἐπάνω του· ἅμα ποῦ ἠθέλαμε νὰ ρίψωμε τὸ κανόνι, τραβούσαμε πάρα πέρα τὸ βαρέλι· τὸ εἴχαμε ἔτσι σιγουρισμένο ποῦ ἐφαίνετο ἀπ' ἔξω 'σὰ βαρέλι τοῦ νεροῦ. Τότε 'βγήκαμε 'σὲ κυνῆγι. Ὅλο τριγυρίζαμε ἀπ' τὰ τούρκικα νησιά, ἀπ' τὴ Κρήτη ἐπάνω 'ὡς τὴ Θάσο, καὶ ὅποιο πλοῖο ἀπαντούσαμεν ἀπ' τὰ τούρκικα καὶ δὲν μᾶς ἐρχότανε πολὺ μεγάλο, τὸ ἐπέρναμε 'στὴ Ὕδρα, τὰ ἄλλα τὰ ἐκαίαμεν.

— Τὸ δὲ πλήρωμα;

— Αὐτὸ τὸ ἐρρίχναμε 'στὴ θάλασσα ἢ τὸ ἐκαίαμε μαζῆ μὲ τὸ καράβι. Τί τὰ θέλεις! ἤτανε πόλεμος, πόλεμος γερός, εἴχαμε ὅπλα, καὶ οἱ τοῦρκοι 'στὸ πέλαγος εἶνε δειλοί. Ποτέ τους δὲν μᾶς ἐκάμανε ἀντίστασι. Μόνον μιὰ φορὰ κατέφερε ἕνας σκύλος, ποῦ ἤτανε 'σὰν τὸ μπαστούνι μου μεγάλος, μιὰ μαχαιριὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βαπτιστικοῦ μου, μὰ ἡ μαχαιριὰ ἐκείνη δὲν τὸ πολυεπήραξε τὸ παιδί· τότε ἔπνιξα τὸ σκυλὶ μὲ τὰ ἴδια χέρια μου.

Ἐστὴ ξηρὰ σπάνια ἐπατούσαμε· ἄλλως τε, τί ἐγυρεύαμε ἐκεῖ; δὲν εἴμεθα λῃσταί, ἐμεῖς ἐπολεμούσαμε μόνον· στὴ χώρα κατοικοῦσαν ὅλο ἕλληνες, τότε ὅπως καὶ τώρα. Δὲν ἐλῃστεύσαμε μὰ οὔτε ἀπὸ τούρ-

κικα σπήτια, τίποτε ἀπ' αὐτά· τοὺς ἐπέρναμε μόνον τὰ καράβια καὶ τὰ ἐπωλούσαμε 'στὴν Ὕδρα ἢ ἀλλοῦ ὅπου τὰ ἐχρειαζούντανε.

Ἔτσι ἐπολεμούσαμε μὲ τὴ Τουρκιὰ πέντε χρόνια 'ὡς ποῦ 'μάθαμε πῶς ἡ Ἑλλὰς ἀπόκτησε Βασιλιά. 'Σὰν ἐπάτησεν ὁ βασιλεὺς Ὄθων 'στὸ Ναύπλιο, νά σου καὶ τὸ καράβι μας ἦτο 'στὸ λιμάνι ὑπερήφανο, καμαρωμένο καὶ ἔφερε μιὰ μεγάλη μεγάλη μεταξωτὴ σημαία. Ἔκτοτες ἔμεινα 'στὴν Ὕδρα, ἐνυμφεύθηκα τὴ κόρη τοῦ βαπτιστικοῦ μου καὶ ἦλθα ἔπειτα 'στὴν Ἀθήνα, ἀφοῦ ἐδιώξαμε τοὺς βαυαρούς. Δὲν ἤξιζαν καὶ πολὺ πολὺ ὅπως τοὺς ἐπεριμέναμε τότε 'στὸ Ναύπλιο. Ὁ βασιλεὺς ἦτο καλός, μὰ ἐκεῖνοι ποῦ ἦσαν κοντά του δὲν ἄξιζαν, καὶ ἡ βασίλισσα ἦτο Σατανᾶς, ὡραία, μὰ ἕνας Σατανᾶς.

Ἅπαντες συνωδεύσαμεν τὸν γέροντα Τουτουντζῆν μέχρι τῆς κατοικίας του. Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω πῶς ἦτο ἔνδωθεν ἡ οἰκία τοῦ βαθυπλούτου τούτου καὶ τελευταίου πειρατοῦ τῆς Ἑλλάδος ἠτρεπισμένη. Κατεῖχεν ἐν τῇ ἰδιοκτήτῳ οἰκίᾳ του δύο μόνον μικρὰ δωμάτια· τὸ ἐπίλοιπον τὸ εἶχεν ὑπενοικιάσει εἴς τινα μεγάλον οἰνέμπορον. Ὁ Τουτουντζῆς εἶχεν ἐκτὸς μιᾶς σιδηρᾶς κλίνης, ἓν ἄτεχνον τραπέζιον καὶ τρία σκαμνία ἀχρηστεύμενα. Οὐδὲν ἕτερον ἔπιπλον εἰμὴ δύο ἱματιοφυλάκια, ἅτινα ἦσαν πρὸς τὸν τοῖχον στερεωμένα.

Ἐπὶ τῶν τοίχων ὅμως τοῦ «κοιτῶνος» του ἦσαν ἀνηρτημένα τὰ ὡραιότερα παλαιὰ ὅπλα, ἅτινα ποτὲ εἶχον ἴδει: Γιαταγάνια, πιστόλια, τρομπόνια, ξίφη, ἅπαντα γεγλυμμένα διὰ τῆς ἀξιοθαυμαστοτέρας τέχνης, φέροντα ἐπὶ τῆς ἀκτηρίδος καὶ τοῦ κοπάνου τὰ ὡραιότερα λεπτουργήματα· ἦσαν ἀληθὴς τέρψις τῶν ὀφθαλμῶν.

— Εἶνε ὅλο τούρκικα ὅπλα, προσέθηκεν ὁ Τουτουντζῆς.

Ἐν τῷ ἑτέρῳ δωματίῳ ἐκοσμοῦντο πυκνῶς οἱ τοῖχοι διὰ ποικίλων εἰκόνων καὶ ξυλογραφημάτων: Σκηναὶ ἐκ τοῦ ἑλληνο-τουρκικοῦ ἀγῶνος. Τοὐλάχιστον δεκάκις ἴσως νὰ εἶδον τὴν εἰκόνα καθ' ἣν ὁ Κανάρης πυροβολῶν ἀνατινάσσει εἰς τὸν ἀέρα τὴν ὀθωμανικὴν ναυαρχίδα. Ἐπίσης πληθὺς ἑτέρων μικρῶν εἰκονογραφημάτων καὶ κάτωθεν αὐτῶν δεξιᾷ διεκρίνοντο γερμανιστὶ γεγραμμέναι αἱ λέξεις: «Neu Ruppin παρὰ τῷ Γουσταύῳ Κύν».

— Κάμνουν πολὺ ὡραίας εἰκόνας 'στὴν πατρίδα σου 'στὴν Γερμανία, ἀνεφώνησεν ὁ Τουτουντζῆς, καὶ ἐστήριξεν ἐπιχαρίτως τὰς στιβαρὰς του χεῖρας ἐπὶ των ὤμων μου, τὰς αὐτὰς ἐκείνας χεῖρας, διὰ τῶν ὁποίων πλέον τῶν ἑκατὸν βεβαίως, ἐκ τῶν κατὰ τοῦ Σουλτάνου Μαχμοὺτ στασιασάντων Γιανιτσάρων, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τοῦ Τοπ-καποῦ, εἶχε στραγγαλίσῃ.

ΚΑΡΟΛΟΣ Ε. ΓΕΛΒΕΡ

Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

Δρᾶμα εἰς μίαν πρᾶξιν

(*Ἐκ τῶν τοῦ Ἐρνέστου Δωδὲ*)

(Συνέχεια)

—

ΣΚΗΝΗ ΙΙ

ΙΑΚΩΒΟΣ (μόνος). Ἐπνιγόμην. Μίαν λέξιν ἀκόμη καὶ θὰ ἐπροδιδόμην... Δὲν ἠδυνάμην ὅμως νὰ τῇ εἴπω ὅτι ἤμην τόσον παράφρων καὶ ἄθλιος, ὥστε νὰ ὑποπτεύσω περὶ τοῦ ἔρωτός της... Δὲν ἠδυναμην νὰ τῇ εἴπω, καὶ δὲν θὰ νῇ εἴπω ποτὲ ὅτι εἶμαι τόσον δυστυχὴς ὥστε δὲν δύναμαι — καὶ ὅταν ἡ ἀθωότης της διαφαίνεται ἐξ ὅλου αὐτῆς τοῦ βίου καὶ ἐκ τῆς πρὸς ἐμὲ ἀφοσιώσεώς της — νὰ ἐκδιώξω ἐκ τῆς καρδίας μου τὸν εἰσχωρήσαντα δισταγμόν... Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνης εἶνε ἐδῶ... μὲ καίει, μοὶ δηλητηριάζει τὴν ζωήν, μοὶ ἀφαιρεῖ τὴν ἡσυχίαν... Ὦ! πόσαις φοραῖς ἠθέλησα νὰ τὴν καταστρέψω... διότι ἐννοῶ ὅτι μετ' αὐτῆς θὰ ἐξηφανίζοντο καὶ αἱ τρομεραὶ καὶ μυσαραὶ μου ὑποψίαι!... Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην!... Πῶς εἶνε γελοῖοι καὶ μάταιοι οἱ ἄνθρωποι! Πρὸ δέκα ἐτῶν ἤδη εἷς ἄγγελος καθηται παρὰ τῇ ἑστίᾳ μου, καὶ μὲ καθίστησι εὐτυχῆ διὰ τῶν φιλημάτων, διὰ τῶν θωπειῶν του, δίδων μοι τὸν παράδεισον ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ θεὸς μὲ ἠγάπησε τόσον, ὥστε ἐμείκυνε τὴν νεότητά μου μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης... καὶ ἡ σύζυγός μου, κατὰ εἴκοσιν ἔτη νεωτέρα ἐμοῦ, δὲν μ' εὑρίσκει πολὺ γεγηρακότα δι' αὐτήν. Ἡ ἕνωσίς μας δὲν ηὐλογήθη... δὲν ἔχομεν τέκνα, εἶνε ἀληθές: ἀλλ' ἡ ἀφοσίωσίς της κατέστη τόσον εὐφυὴς χάριν ἐμοῦ, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχω σύζυγον καὶ θυγατέρα ὁμοῦ. Καὶ ἐγὼ καταστρέφω τὴν εὐτυχίαν μου.. δὲν ἔχω πεποιθησιν εἰς τὴν καρδίαν ταύτην ἥτις εἶνε ἰδική μου, εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον ὅστις μοὶ προσ ειδιᾷ.. καὶ δυσπιστῶ σήμερον ὡσεὶ οὐδέποτε γνωρίσας τὴν καρδιαν ταύτην καὶ τὸν ἔρωτα... Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη (ἐ ξ ά γ ε ι α ὐ τ ὴ ν ἐ κ τ οῦ θ υ λ α κ ι ο υ) ἂν ἠδυνάμην ν' ἀπαλλαγῶ αὐτῆς!... Ἀλλὰ... δὲν δύναμαι... Καθ' ἑκάστην αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν ἀναγνώσω πρὶν ἐγερθῶ, καὶ, πρὶν κατακλιθῶ, νὰ τὴν ἀναγνώσω καὶ πάλιν. (Ἀ ν α γ ι ν ώ σ κ ε ι).

— «Μὴ διώκετε λοιπόν, καὶ, μετὰ μίαν ἕνωσιν »ἥτις ἐφαίνετο ἀδιάλυτος, φέρετε ὡς πρόφασιν τὰ »καθήκοντα καὶ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς σας ἵνα »θραύσητε καρδίαν δι' ὑμᾶς καὶ μόνην ζῶσαν! Ἀλ»λὰ, δι' οἱασδήποτε καὶ ἂν δικαιολογήσητε προφά»σεως τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τοῦ χωρισμοῦ τούτου, δὲν »θὰ καλύψετε αὐτήν... Δὲν μὲ ἀγαπᾶτε πλέον!... »Ἰδοὺ τὴν ἀλήθειαν!... Ἐὰν μὲ ἠγαπᾶτε. δὲν ἠθέ»λατε μοὶ ὁμιλήσει περὶ τοῦ συζύγου σας, περὶ τῆς »θρησκείας, περὶ τῶν καθηκόντων. Τί σημαίνουσιν »ταῦτα ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος; — Δὲν μὲ »ἀγαπᾶτε πλέον... Σᾶς εἶμαι ὀχληρός... Μετανο»εῖτε οὐχὶ μόνον δι' ὅ,τι καλεῖτε ἔ ν ο χ ο ν «ἀ δ υ»ν α μ ί α ν σας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ὅρκους τοὺς ὁ»ποίους μοὶ ἐκάματε. Εἰσθε ἐλευθέρα νὰ πραξητε ὅπως »θέλετε... Ἡ συνείδησίς σας ὅμως, — ὅ,τι καὶ ἂν »εἴπητε — θὰ σᾶς τύψῃ ὅταν θὰ μὲ θυσιάσετε, διότι »δὲν θὰ ἐπιζήσω μετὰ τὴν ἐγκαταλειψίν σας.»

ΟΡΛΑΝΔΟΣ

Ὀρλάνδος!... Καὶ τίποτε ἄλλο... οὐδεμία διεύθυνσις... οὐδεμία πληροφορία... Ἰδοὺ τί εὗρον ἐσπέραν τινὰ πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας μου... Οὐδὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη διευθύνεται εἰς τὴν Μάρθαν... εἰς τὰς σχέσεις ἡύτῆς, εἰς τας ἰδικάς μου, οὐδεὶς ὁ ὀνομαζόμενος Ὀρλάνδος... Νὰ ἠγάπησεν ἄγνωστόν τινα ξένον;.., Ἀδύνατον!... Πόσαις φοραὶς ἐκόντευσα νὰ τῇς δείξω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ δὲν ἐτόλμησα!... Ἐὰν εἶνε ἀθῶα, θὰ μὲ συγχωρήσῃ ποτὲ διὰ τὴν αἰσχρὰν ὑποψίαν;... Ἐὰν δὲ εἶνε ἔνοχος, δὲν θὰ τὸ μάθω δυστυχῶς πολὺ γρήγορα; Ὦ! ποῖος σκληρὸς δισταγμός! ποία τρομερὰ ζηλοτυπία! Δὲν ἦτο ἀρκετὸν νὰ ὑποστῶ πάσας τὰς δυστυχίας τῆς πατρίδος μου, δὲν ἤρκει ὁ πόλεμος, ἡ ἦττα, ἡ καταστροφή! Εἰς τόσα κακὰ, ἦτο ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ βάσανα ταῦτα, τὰ ὁποῖα κατασπαράσσουν τὴν καρδίαν μου;

(Πίπτει, ἐν λυγμοῖς ἐπὶ ἕδρας τινὸς πρὸ τοῦ γραφείου, κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς χερσί. Ἡ ἐπιστολὴ μένει ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς τραπέζης, πλησίον αὐτοῦ).

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ

ΙΑΚΩΒΟΣ καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΣ

(Ἡ θύρα ἡ ἐν τῷ βάθει ἀνοίγεται βιαίως Ὁ Ὀρλάνδος εἰσορμᾷ εἰς τὴν αἴθουσαν Μολις εἰσῆλθε, πίπτει ὁ μανδύας του. Φέρει εὐρεῖαν αἷματος κηλίδα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου).

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Σώσατέ με, κύριε, πρὸς Θεοῦ! σώσατέ με!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τὶς εἶσθε; Πόθεν ἔρχεσθε; Πῶς εἰσήλθετε ἐδῶ,

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ἡ κιγκλὶς τῆς ἐπαύλεώς σας ἦτο ἀνοικτή... Καταδιώκομαι... Εἰσῆλθον μετὰ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ εὕρω ἀγαθήν τινα ψυχὴν, ἥτις θὰ μὲ βοηθήσῃ... θὰ μὲ κρύψῃ... Εἶμαι πληγωμένος..

ΙΑΚΩΒΟΣ. Πληγωμένος... πῶς;... ἀπὸ ποῖον;... Τὶς εἶσθε, ἐπαναλαμβάνω;

ΟΡΛΑΝΔΟΣ Εἶμαι ὁ κόμης Φωδοὰ, γάλλος, ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου... Ἀπόψε ὁ στρατηγός μου ἐδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ λεπτομερείας, τινὰς περὶ τῶν θέσεων τῶν ἀπέναντι ἐχθρῶν μας... Ἀπηντεῖτο ἄνθρωπός τις καλῆς θελήσεως καὶ δραστήριος διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ... προσεφέρθην ἐγώ.. Ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦτο, τῇ συνδρομῇ τῆς νυκτὸς, διῆλθον τὰς ἐμπροσθοφυλακὰς, ἔμεινα ὥρας τινὰς ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, ἐμελέτησα τὰ σχέδια των, τὰς κινήσεις των, τὰς διατάξεις των. Ἡ μάχη ὅμως ἤρχισε προτίτερα ἀφ' ὅ,τι ἤλπιζον καὶ οἱ πρῶτοι κανονιοβολισμοὶ ἀντήχησαν πρὶν δυνηθῶ νὰ πληροφορήσω τὸν στρατηγόν μου περὶ τῶν ὅσων εἶχον ἴδει καὶ ἀκούσει. Προσεπαθησα τότε νὰ φθάσω μέχρις αὐτοῦ, ὅπως ἠδυνάμην, ἀλλὰ ἐν τῇ βίᾳ μου νὰ φύγω, ἐπροδόθην... συνέλαβον ὑποψίας περὶ ἐμοῦ... ἤκουσα ὅτι ἐδίδετο διαταγὴ νὰ μὲ συλλάβουν... ἐπήδησα ἐπὶ ἵππου, τὸν ἐκέντησα μέχρις αἵματος διὰ τῶν πτερνηστήρων... ἡ σύγχυσις διηυκόλυνε τὴν φυγήν μου... Ἔτρεξα ὡς παράφρων διὰ δασῶν καὶ πεδιάδων, ὑπὸ τὰς σφαίρας τῶν πυροβόλων, περιβληθεὶς ὑπὸ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος.. Δέκα ἱππεῖς ἔτρεχον ὄπισθέν μου, μετ' ἀγρίων κραυγῶν... Ὑπῆρξε στιγμὴ καθ' ἣν ἐνόμισα ὅτι ἐσώθην... Δίφνης κατελήφθην ὑπὸ καταιγίδος σφαιρῶν... Στρατιῶται τινὲς ἐμπόδιζον τὴν πορείαν μου... ὁ ἵππος μου ἔπεσε νεκρός... ἄλλη δέ τις σφαῖρα μ' ἐπλήγωσε κατὰ τὸν δεξιὸν ὦμον... ἐν τούτοις, ὅμως, ἠδυνήθην ν' ἀπαλλαγῶ, καὶ εὑρέθην, ἄγνωστον πῶς, εἰς καλύβην τινὶ χωρικῶν, ἐν τῷ δάσει, εἰς ὀλίγων χιλιομέτρων ἀπόστασιν ἐντεῦθεν.

Οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐμερίμνησαν περὶ ἐμοῦ, μ' ἔπλυνον, μοὶ ἔδωσαν τὴν πληγήν... ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν παρουσία μου ἦτο διαρκὴς δι' αὐτοὺς κίνδυνος, ἠθέλησα ν' ἀναχωρήσω... δὲν μ' ἐκράτησαν... Τί νὰ εἴπω;... Ἐφοβοῦντο. .

Ἐπλανήθην ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ὑποφέρων φρικτῶς ἐκ τῆς πληγῆς, κεκοπιακὼς, ζητῶν ἄσυλον. Ἡ οἰκία σας προσεφέρθη εἰς τὰ βλέμματά μου... διευθυνόμην δ' ἐνταῦθα ὅτε ἡ τύχη ἔφερεν ἐκ νέου ἐνώπιόν μου τοὺς κυνηγήσαντάς με... Διέφυγα καὶ πάλιν ἐκ τῶν χειρῶν των, καὶ, ἰδοὺ, εἶμαι ἐδῶ...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δυστυχὴς νέος!

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ἡ ζωή μου εἶνε εἰς χεῖρας σας, κύριε... Οἱ νόμοι εἶνε ἄκαμπτοι. Δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον, τὸ ὁρκίζομαι, ἀλλὰ ν' ἀποθανω χωρὶς νὰ πολεμήσω, ν' ἀποθάνω τυφεκισθεὶς ὡς ἄνανδρος, ὦ! τοῦτο...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἐνταῦθα εἶσθε ἀσφαλὴς, εἰς τὴν οἰκίαν μου δέχομαι τοὺς πληγωμένους ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, καὶ οὐδεὶς θὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς ζητήσῃ...

ΟΡΛΑΝΔΟΣ Μὲ εἴδεν εἰσερχόμενον, κύριε, εἰς τὴν ἔπαυλιν ταύτην, οἱ καταδιώκοντές με δὲν ἦσαν εἰμὴ εἰς πεντακοσίων μέτρων ἀπόστασιν.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θὰ σᾶς κρύψω, τὸ ἐπαναλαμβάνω, μὴ φοβεῖσθε. Πρὸ παντὸς ἄλλου ὅμως, ἂς φροντίσωμεν περὶ τῆς πληγῆς. Ὅταν δὲ θὰ δυνηθῶ, χωρὶς νὰ ἐγείρω ὑποψίας, θὰ καλέσω τὸν χειροῦργον... (ἑ τ ο ι μ ά ζ ε τ α ι ν ὰ ἐ ξ ε τ ά σ ῃ τ ὴ ν π λ η γ ή ν τ ο υ).

ΟΡΛΑΝΔΟΣ (ἀπομακρύνων αὐτόν). Ὄχι, κύριε, σᾶς παρακαλῶ, εἶσθε πλέον συγκεκινημένος ἐμοῦ... Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχῃ τις τὴν καρδίαν καὶ τὴν χεῖρα συνειθισμένας εἰς τοῦτο τοῦ εἴδους τὰ πράγματα... προτιμῶ νὰ περιμένω τὸν ἰατρόν. Ἡ πληγή μου εἶνε βαρεῖα, βαρυτάτη μάλιστα, ἀλλὰ ἡ αἱμορραγία ἔπαυσε... Ἔχω, ἄλλως τε σπουδαίαν τινὰ χάριν νὰ σᾶς ζητήσω.

ΙΑΚΩΒΟΣ (ἐξάγει ἐξ ἐρμαρίου ποτήριον, ὅπερ πληροῖ οἴνου). Πίε τοὐλάχιστον τοῦτο Ἡσυχάσετε.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ (πίνει). Εὐχαριστῶ, κύριε. Τώρα δὲ, ἀκούσατέ με. Ὁ καιρὸς ἐπείγει... οἱ ἐχθροὶ δύναν-

ται νὰ φθάσωσι καὶ αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν τόσον ἀσθενῆ...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ὁμιλεῖτε... σᾶς ἀκούω.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Κύριε, δὲν σᾶς γνωρίζω. Εἶσθε ὅμως γάλλος, καὶ σᾶς θεωρῶ τίμιον ἄνθρωπον. Τὴν νύκτα, ὅταν ἔλαβον τὴν διαταγὴν ν' ἀναχωρήσω, ἔθεσα ἐν τῷ φακέλλῳ τούτῳ μετάλλιόν τι (ἐξάγει τὸν φάκελλον ἐκ τοῦ θυλακίου). Ἔλαβον αὐτὸ παρά τινος προσφιλεστάτης μοι γυναικός, ὅταν μὲ ἠγάπα, τὸ ἐφύλαξα πάντοτε θρησκευτικῶς καὶ οὐδέποτε ἐχωρίσθην αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ κινδύνου... Ἦτο δι' ἐμὲ εἰδός τι φυλακτοῦ... Εἶχον ἀποφασίσει νὰ τὸ ἐγκαταλείψω μόνον ὅταν θὰ ἔχανον πᾶσαν ἐλπίδα νὰ ζήσω..., Τὴν ἐλπίδα ταύτην τὴν ἀπώλεσα... Αἰσθάνομαι ὅτι ἀποθνήσκω...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεσθε... Ὁ φόβος σας εἶνε ὑπερβολικός....

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ὄχι, ὄχι. Ἡ σφαῖρα αὕτη ἐπέφερε φοβερὰς ζημίας ἐδῶ (δεικνύει τὸ στῆθος του)... Ἐκτὸς δὲ τούτου διατρέχω κίνδυνον νὰ μὲ ἀνακαλύψωσιν ἐδῶ... Ἡ ἐπιθυμία σας ὅπως μὲ σώσητε θ' ἀποβῇ ματαία ἀπέναντι τῆς τύχης τῆς καταδιωκούσης με... Τί νὰ σᾶς εἴπω; Ἤλθεν ἡ ὥρα ν' ἀποδώσω τὸ προσφιλές μοι τοῦτο μετάλλιον εἰς ἐκείνην, ἥτις μοὶ τὸ ἐδώρησεν. Δὲν εἶχεν ἀξίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰμὴ διότι προήρχετο ἐξ αὐτῆς. Ἴσως καὶ εἰς αὐτὴν θὰ εἶνε προσφιλὲς διότι τὸ εἶχον ἐγώ . . . Ὀπωσδήποτε, τὸ μετάλλιον τοῦτο θὰ τὴν βεβαιώσῃ ὅτι ὁ νοῦς μου ἦτο ἐστραμμένος πρὸς αὐτὴν κατὰ τὰς ὑστάτας ταύτας στιγμάς... Θέλετε κύριε, νὰ δεχθῆτε τὴν φροντίδα νὰ τῇ παραδώσητε τὸ κόσμημα τοῦτο;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Θὰ ζήσητε, κύριε, εἶμαι βέβαιος. Ἐὰν ὅμως ἡ ὑπόσχεσις ἑνὸς τιμίου ἀνθρώπου δύναται νὰ σᾶς παρηγορήσῃ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελέσω πιστῶς τὴν θέλησίν σας.

(ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΑ

—

Εἰς πολλοὺς βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν καὶ τῶν καλῶν ἀναγνωστριῶν τῆς «Ἀκροπόλεως» θέλει φανῆ παράδοξον, πῶς τὰ παιγνιόχαρτα, πρᾶγμα συνήθως τόσον εὐτελὲς καὶ ἄσημον θεωρούμενον, δύνανται νὰ γείνωσι θέμα ἰδίας πραγματείας, καὶ ν' ἀπασχολήτωσι σπουδαῖα πνεύματα. Καὶ ὅμως οὐδὲν τούτου μᾶλλον ἐσφαλμένον. Τὰ παιγνιόχαρτα, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος παιγνίου, συντείνουσιν οὐκ ὀλίγον, περισσότερον μάλιστα ἄλλων σπουδαιοφανῶν πραγμάτων, πρὸς ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ. Οὔτε πάντες καὶ παντοτε σπουδαζουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, οὔτε μόνον τὸ σπουδαῖον εἶνε ἄξιον προσοχῆς ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ, ἀλλὰ τοὐναντίον, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ὡς ἐλάχιστα ἀσχολοῦνται περὶ σπουδαῖα καὶ σοβαρά, τὰ δὲ πρὸς ἀνεπαίσθητον καὶ εὐάρεστον σκοτωμὸν τοῦ χρόνου μέσα ἀρέσκουσιν αὐτοῖς ὑπὲρ πάντα καὶ τοῖς εἶνε περιζήτητα. Ἡ διασκέδασις δὲ καὶ ἂν μὴ θεωρεῖται, παρὰ παντων, ὡς παρὰ τῶν ἐπικουρείων, ὡς ὑψίστη σοφία, ἐπιδιώκεται ὅμως φύσει καὶ ἐπιζητεῖται νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὡσανεὶ ἠσθάνετο ἀδιάκοπον βάρος ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἤθελε νὰ λησμονῇ αὐτὸ διασκεδάζων. Ἀναλόγως δὲ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ των, μεταχειρίζονται πάντες καὶ τὰ διασκεδαστικά των μέσα ἀπὸ τῶν μεθυστικῶν ποτῶν μέχρι του σκακίου καὶ τῆς ρουλέτας, ἢ τοῦ χαρτοπαιγνίου καὶ τῶν θεατρικῶν θεαμάτων καὶ τῆς μουσικῆς, ὥστε τὸ σοφὸν τοῦ λαοῦ μας λόγιον,

«Πές μου μὲ ποιὸν πᾷς,
Νὰ σοὶ 'πῶ ποιὸς εἶσαι,»

ἠδύνατο κάλλιστα νὰ μετατραπῇ καὶ εἰς τό,

Πές μου πῶς διασκεδάζεις,
Νὰ σοι 'πῶ καὶ πόσα βαζεις»

Ἄλλως τε καὶ τὰ παιγνιόχαρτα τὴν σήμερον εἶνε διαδεδομένα παν-αχοῦ τῆς ὑφηλίου, καὶ ἐξασκοῦσιν ἀκατανίκητον θέλγητρον ἐπὶ πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων· διότι καὶ τὸ ἁπλούστατον καὶ προχειρότατον ποικίλης διασκεδάσεως μέσον εἶνε ταῦτα καὶ οὐδὲν ἄλλο εἶδος παιγνίου εἶνε τόσον πρόσφορον πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς παιγνιομανίας, ὑφ' ἧς κατακυριεύεται μέγα μέρος πασης κοινωνίας. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ παρωνυχίδος, καλαὶ ἀναγνώστριαι, ὡς βλέπετε, ἀλλὰ περὶ σπουδαίου. Τούτου ἕνεκα καὶ ἡ μεγίστη ἐν τῷ κόσμῳ συλλογὴ προϊόντων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐκ παντων τῶν αἰώνων, τὸ βρεττανικὸν μουσεῖον, ἐκτὸς τῆς περιβοήτου ἑκατομμυριοτόμου βιβλιοθήκης καὶ παντοίων ἄλλων ἐθνογραφικῶν, ἱστορικῶν, καὶ ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν, κέκτηται καὶ τὴν μεγίστην καὶ πληρεστάτην συλλογὴν παιγνιοχάρτων. Ὅτε δ' ἐμελετῶμεν τὰς ἐν τῷ μουσείῳ ἐκείνῳ συλλογάς, ἐκρατήσαμεν σημειώσεις τινὰς καὶ περὶ τῆς τῶν παιγνιοχάρτων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁδηγούμενοι θέλομεν προσπαθήσει νὰ περιγράψωμεν τὰ παιγνιόχαρτα καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῶν.

Ἡ τοῦ Βρεττανικοῦ μουσείου συλλογὴ περιέχει παιγνιόχαρτα ἀγγλικῆς, γαλλικῆς, ἰταλικῆς, γερμανικῆς, ἱσπανικῆς, φλαμανδικῆς, ὁλλανδικῆς, περσικῆς, ἰνδικῆς καὶ σινικῆς κατασκευῆς, τώρα δὲ βεβαίως θὰ ἔχῃ καὶ τὰ τοῦ ἡμετέρου μονοπωλίου, καὶ δὴ πάσης ποιότητος καὶ πάσης τιμῆς, ἀπὸ τῶν ποστυχωτάτων ἐπὶ χαρτονίου μέχρις ἀληθῶν καλλιτεχνημάτων ἐπὶ φύλλων ἀργύρου καὶ ἐλεφαντόδοντος. Καὶ μόλα ταῦτα, ἡ πλουσία αὕτη συλλογὴ δὲν μᾶς διδάσκει ἀσφαλῶς πότε ἀκριβῶς ἔχουσιν ἐφευρεθῆ τὰ παιγνιόχαρτα, καὶ ἂν ἐν Εὐρώπῃ κατὰ πρῶτον ἢ ἐν Ἀσίᾳ. Τὰ ἀρχαιότατα αὐτῆς εἴδη εἶνε ἐκ τῶν μέσων περίπου τοῦ 14ου αἰῶνος, γνωστὸν ὅμως ὑπάρχει ὅτι οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Σῖναι πρὸ χιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν μετεχειρίζοντο παιγνιόχαρτα, ὥστε πολὺ μὲν πιθανὸν ἐκεῖθεν νὰ μετεδοθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐδὲν παράδοξον ὅμως καὶ νὰ μὴ παρέλαβον αὐτὰ ἐξ Ἀσίας οἱ Εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ νὰ τὰ ἐφεῦρον ὡς τὴν πυρίτιδα, τὴν τυπογραφίαν, τὰ ἀρτεσιανὰ φρέατα καὶ ἄλλα, χωρὶς νὰ δανεισθῶσιν αὐτὰ παρὰ τῶν Σινῶν, παρ' οἷς πολλοὺς αἰῶνας πρότερον ἦσαν ἐν χρήσει. Ὁπωσδήποτε ἐν τούτοις καὶ ἂν ἔχῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, δὲν θὰ τὰ χαλάσωμεν ἕνεκα τούτου μὲ τὴν κοιτίδα τοῦ γένους μας, ἀλλὰ προθύμως παραχωροῦμεν ἐν ἀνάγκῃ καὶ ταύτης τῆς ἐφευρέσεως τὴν δόξαν εἰς τοὺς Ἀσιάτας.

Ὅ,τι ὅμως σαφῶς ἐκ τῆς ἐν Λονδίνῳ συλλογῆς διδασκόμεθα, εἶνε ὅτι κατ' ἀρχὰς τὰ παιγνιόχαρτα δὲν ἦσαν κυριολεκτικῶς τοιαῦτα, τουτέστι δὲν ἐχρησίμευον ὡς μέσον παιγνίου, ἀλλὰ μόνον πρὸς μαντείαν, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε πολλαχοῦ, διὸ δὲν ὑπῆρχον τὸ πρῶτον εἰμὴ χορτία μὲ διαφόρους μορφὰς ἀπεικονισμένας, στιγμὰς δὲ ἢ ἀριθμοὺς δὲν εἶχον ποσῶς. Ἐκ τούτων δὲ τῶν εἰκονοφόρων χαρτίων ἀνεπτύχθη ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ πρῶτον τὸ καὶ σήμερον ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γερμανίᾳ λίαν σύνηθες παίγνιον ταρὸκ ἢ ταρὸτ ὅπερ συνέκειτο συνήθως ἐξ 22 φύλλων μὲ προσωπογραφίας καὶ συμβολικὰς παραστάσεις τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, ἀρετῶν, κακιῶν κ. τ. λ. Ὄχι μετὰ πολὺ δὲ ἐπεκράτησεν ἡ πρὸς παίγνια χρῆσις τῶν χαρτίων τούτων καὶ κατεσκευάσθησαν εἰδικά τοιαῦτα ἐκ 40 ἢ 50 φύλλων ἄνευ εἰκόνων, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ἑτέρας ἄκρας φερόντων ἀριθμόν τινα ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης ἐπιγραφὰς διαφόρους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γαλλικάς. Ἐκ δὲ τῶν δύο τούτων εἰδῶν χαρτίου ἀναμιχθέντων, ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ τέλη τοῦ 14ου αἰῶνος τὸ καὶ νῦν ἐπικρατοῦν μικτὸν σύστημα παιγνιοχάρτου, τὸ περιλαμβάνον τινὰ μὲν φύλλα μὲ εἰκόνας, ἄλλα δὲ μὲ στιγμὰς διαφόρων χρωμάτων καὶ ποσοῦ. Ὡς εἰκόνας δὲ φέρουσι συνήθως τὰ παιγνιόχαρτα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πάπαν, αὐτοκράτορα ἢ βασιλέα, νάνον, τὸν ἥλιον ἢ τὴν σελήνην, τὴν ἐγκράτειαν καὶ ἄλλας ἀρετάς, συγχρόνως ὅμως ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτοῦ ἀπεικονισμένα καὶ τὰ κακὰ ἐπακόλουθα καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς χαρτομανίας! Ἑκάστη δὲ δεσμὶς τῶν τοιούτων μικτῶν ποιγνιοχάρτων περιελάμβανε τότε 80 ἕως 100 φύλλα, ὧν τὰ ἡμίση εἰκονογραφημένα τὰ δὲ λοιπὰ μὲ στιγμὰς ἢ ἀριθμοὺς καὶ κατασκευάζοντο κυρίως ἐν Ἐνετίᾳ. Ὀλιγοφυλλότερα ἦσαν τὰ παιγνιόχαρτα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν Ἱσπανίᾳ, Γαλλίᾳ, καὶ Γερμανίᾳ, πάντοτε ὅμως ἡ δεσμὶς ἀπέβαινε λίαν ὀγκώδης καὶ δύσχρηστος διά τε τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα τοῦ χαρτου, διὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεσπαθησαν τὰ ἀλληγορικὰς εἰκόνας ἔχοντα φύλλα, μέχρις ὅτου δὲν ὑπελείφθησαν εἰμὴ 12 εἰκονοφόρα φύλλα ἐν ἑκάστῃ δεσμίδι. Κατὰ δὲ τὸ σχῆμα καὶ τὸ ὑλικὸν τὰ ἀρχαῖα ταῦτα παιγνιόχαρτα εἶνε ποικιλώτατα. Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, τινὰ μὲν ἔχουσι σχῆμα κανονικοῦ τετραγώνου, ἄλλα δὲ παραλληλογράμμου καὶ τὰ πλεῖστα εἶνε λίαν χονδροειδῆ καὶ στερεά. Μόνοι οἱ Γάλλοι ἑνωρὶς ἤδη μετεχειρίζοντο λεπτὰ καὶ μικρότερα φύλλα. Μία τῶν ἐν τῷ μουσείῳ δεσμίδων ἀρχαίου γαλλικοῦ παιγνιοχάρτου περιέχει φύλλα μικροσκοπικὰ καὶ τόσον λεπτοφυῆ, ὥστε ὁλόκληρος ἡ δεσμὶς εὐκόλως εἰσχωρεῖ ὑπὸ τὸ χειρόκτιον ἐντὸς τῆς παλάμης. Τὰ δὲ περσικὰ καὶ ἰνδικὰ παιγνιόχαρτα τῆς συλλογῆς ἔχουσιν ἐν μέρει σχῆμα στρογγύλον μὲ διάμετρον δύο ἕως τρεῖς δακτύλους. Ἰνδική τις δεσμὶς συνίσταται ἐκ φύλλου ἀργυροῦ λεπτοῦ καὶ μικροῦ ὡς ὄνυξ γυναικείου δακτύλου. Ἀλλὰ καὶ εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς μετάλλινα παιγνιόχαρτα ὑπάρχουσιν. Ἐπὶ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἃς το σημειώσῃ ὁ κ. Ροΐδης— ὑπάρχει ἐπεικονισμένη ἡ πάπισσα Ἰωάννα! Ἐπὶ ἄλλου δ' ὑπάρχει ἀπεικονισμένος ὁ διάβολος μετὰ τῶν κακῶν δαιμόνων τοῦ Ἅδου καὶ ἡ δευτέρα πάρουσία καὶ οἱ ἐξανιστάμενοι νεκροί. Ἐπὶ δὲ γερμανικοῦ τινος παιγνιοχάρτου ἐπεικονίζεται τράπεζα πλήρης τροφίμων καὶ ποτῶν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν κυλίεται μεθυσος ἀνήρ, ἐνῷ γυνή τις πίνει ἀκορέστως ἐκ φιάλης, εἰς δὲ τὰ ἄκρα τοῦ φύλλου ὑπάρχουσι λατινιστὶ καὶ γαλλιστὶ νουθεσίαι πρὸς ἐγκράτειαν, κατὰ τὸ τῶν Σπαρτιατῶν βεβαίως παράδειγμα.

Τὰ δὲ χρώματα καὶ σχήματα τῶν στιγμῶν τῶν μὴ εἰκονοφόρων παιγνιοχάρτων ἦσαν ἀνέκαθεν τέσσαρα καὶ ἔφερεν, παρὰ μὲν τοῖς Ἰταλοῖς τὰς ὀνομασίας Goppa (κούππα) Danara (δινέρι) Bastone (μπαστοῦνι) Spada (σπαθί), παρὰ δὲ τοῖς Γαλλοις ἤδη περὶ τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος ἔφερον τὰς καὶ μέχρι τοῦδε ὀνομασίας coer, carreau, trèfle καὶ pique παρὰ δὲ τοῖς Γερμανοῖς, ὡς μέχρι σήμερον, Eichel ἢ Eixer, Rrum ἢ Sand, Doth καὶ Schelle, αἵτινες καὶ παρ' ἄλλοις λαοῖς ἰσχύουσι, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ μὲν Ἄγγλοι τὰ trefle λέγουσι συνήθως club οἱ δὲ Ἰταλοὶ fiore καὶ οἱ Ἱσπανοὶ palos, ἀκόμη καὶ ὅταν μεταχειρίζωνται γαλλικὰ παιγνιόχαρτα. Ἀλλὰ καὶ τὰ γραμμένα, ἤτοι εἰκονοφόρα φύλλα, ὁ βασιλεὺς ἢ ρήγας ἢ ντάμα καὶ ὁ φάντης, εἰς τὰ πλεῖστα παίγνια μετὰ μικτῶν φύλλων δὲν εἶχον σημασίαν ταρὸκ, ἀλλ' ἁπλῶν ἀριθμῶν, ὡς μέχρι τοῦδε εἰς τὰ γαλλικὰ παιγνιόχαρτα· ὁ φάντης ἐκαλεῖτο πρότερον cavallo, διότι ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων παιγνιοχάρτων εἰκονίζεται ἔφιππος, ὑπαρχει δὲ εἰς παντὸς ἔθνους παιγνιόχαρτα, ἐνῷ τὴν ντάμαν οἱ Ἱσπανοὶ εἶχον ἐξωρισμένην ἐκ τῶν παιγνιοχάρτων, ἀντικαθιστῶντες αὐτὴν διὰ δευτέρου φάντου. Μέχρι δὲ τοῦ 17ου αἰῶνος οἱ Γάλλοι συνείθιζον νὰ προσθέτωσιν ὑπὸ τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, οἷον Ἀλέξανδρος, Παλλὰς Ἰουδὴθ καὶ ἄλλα, μετ' ὀλίγον ὅμως αἱ εἰκόνες κατήντησαν παρῳδικαὶ στερεότυποι παραστάσεις εἰς διπλοῦν ἀποτετυπωμέναι, χάριν εὐκολίας τοῦ παίζοντος περὶ τὸν χωρισμὸν τῶν φύλλων, ἐξαιρουμένων τῶν γερμανικῶν παιγνιοχάρτων, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἁπλᾶς τὰς εἰκόνας. Ἐννοεῖται δ' ὅτι αἱ εἰκόνες αὗται τῶν γραμμένων ἦσαν συνήθως λίαν κακογραμμέναι καὶ πρόστυχοι. Οὐχ ἧττον ὅμως, ἑνωρὶς ἤδη εἶχον κατασκευασθῆ καὶ παιγνιόχαρτα ἔχοντα καλλιτεχνικὴν ἀξίαν καὶ διὰ χειρὸς καλλιτεχνῶν γεγραμμένα, πλεῖστα δ' ὅσα τοιαῦτα ἔχει ἐν τῷ βρεττανικῷ μουσείῳ συλλογή. Μεταξὺ τούτων διακλάμπει δεσμίς τις παιχνιοχάρτων κατασκευασθέντων περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος ὑπὸ δοκίμου καλλιτέχνου πρὸς χρῆσιν τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων Φιλίππου Βισκόντη, καὶ τὰ ὁποῖα οὐ-

τος ἐπλήρωσε διὰ 1500 δουκάτων! Αἱ εἰκόνες τῆς πολυτίμου ταύτης δεσμίδος εἶνε ἀλληγορίαι ἐκ τῆς ἑλλ. μυθολογίας. Ἡ δὲ συνήθεια τῆς κατασκευῆς πολυτελῶν παιγιοχάρτων ἐπεκράτησε μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ.

Ἀξιοσημείωτοι δ' εἶνε καὶ αἱ μεταβολαί, ἃς ὑπέστησαν τὰ παιγνιόχαρτα ὡς πρὸς τὰ γραμμένα, ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος. Μέχρι τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τὰ γραμμένα φέρουσιν ὡς ἔμβλημα τὰ τρία ἴα τῆς βουρβωνικῆς δυναστείας, ὅτε δ' ἡ ἐπανάστασις καταλύσασα τὴν βασιλείαν ἐξηφάνισεν ἐπιμελῶς καὶ πᾶν αὐτῆς ἔμβλημα, δὲν ἠμέλησε νὰ μεταβάλῃ καὶ τὰ παιγνιόχαρτα προσηκούτως. Ὁ μὲν λοιπὸν βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἐξωρίσθησαν ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν ἀσήμων τούτων χαρτίων θέσεώς των, ἀντικατασταθέντες ὑπὸ περιφήμων σοφῶν ἢ ἡρώων τῆς ἡμέρας καὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν ἢ δημοτικῶν ἡρωΐδων, ἢ ὑπ' ἀλληγορικῶν παραστάσεων, ὁ δὲ φάντης ἀντικατεσταθη ὑπὸ Ρωμαίων ἢ Γάλλων στρατηγῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ sansculottes, κατὰ τὴν ὄρεξιν τῶν κατασκευαστῶν τῶν παιγνιοχάρτων, διότι μὲ τὴν ἐπανάστασιν ἀρθέντος τοῦ μονοπωλίου ἀφέθη ἐλευθέρα ἡ κατασκευὴ αὐτῶν, ὅπερ ἔσχεν ὡς ἀκολούθημα τὴν εὐθυνίαν τοῦ εἴδους τούτου καὶ τὴν μεγάλην διάδοσιν τοῦ χαρτοπαιγνίου. Ὅτε δὲ κατόπιν ὁ Κορσικανὸς στρατηλάτης, ἀπομιμηθεὶς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, μετέβαλε τὴν ἀλληλοσφαζομένην δημοκρατίαν εἰς αὐτοκρατορίαν, δὲν ἠμέλησε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του, καὶ ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων. Ὁ περίφημος ζωγράφος Δαβίδ παρηγγέλθη νὰ σχεδιάσῃ νέα παιγνιόχαρτα, καὶ μὲ τὰς ἀρχαϊκὰς τούτου εἰκόνας κατεσκευάζοντο τοιαῦτα, μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐγκαθιδρύσεως τῆς βουρβωνικῆς δυναστείας, μεθ' ἧς ἐπανῆλθον εἰς τὴν Γαλλίαν αἱ ἀρχαῖαι εἰκόνες μετὰ τῶν βασιλικῶν ἐμβλημάτων, καὶ τοιαῦτα διετηρήθησαν πλέον μέχρι σήμερον τὰ πολυπαθῆ ταῦτα χαρτία, ἐκτὸς τῶν μεταβολῶν, ὅσας εἰσήγαγον εἰς αὐτὰ τὰ μονοπώλιά μας, ἄνευ βεβαίως ἀξιώσεων, ὅτι μετέβαλον αὐτὰ ἐπὶ τὸ καλαισθητικώτερον.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΝΕΚΡΟΣ

—

Ι

Ἡ Φαρλέδη εἶνε μικρὸν χωρίον χιλίων διακοσίων κατοίκων, μεταξὺ τῆς Ἀμιένης καὶ τῆς Ἀμβίλης. Μελαγχολικὸν κατὰ τὸ φθινόπωρον, φαιδρὸν κατὰ τὸ ἔαρ, καθάριον καὶ σιωπηλὸν μὲ τὰς χαμηλὰς καὶ ὀξυστέγους οἰκίας του, οἰκοδομημένας παρὰ μακρὰν ὁδόν, περικυκλούμενον ὑπὸ τελματωδῶν λειμώνων καὶ σκιαζόμενον ὑπὸ δάσους δρυῶν, ὁμοιάζει πρὸς πάντα τῆς Πικαρδίας τὰ χωρία. Κομψὸν φρούριον ἐξ ἐρυθρῶν ὀπτοπλίνθων εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν πεντακοσίων μέτρων ἀπὸ τῶν πλευρῶν του οἰκιῶν.

Τὸ νεκροταφεῖον τῆς Φαρλέδης εἶχε πλέον πληρωθῆ· διὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, ἠναγκάσθη νὰ ἀγοράσῃ ἀγρὸν καὶ περιτειχίσῃ αὐτόν, καὶ νὰ τὸν ἱερώσῃ εἰς τὴν αἰώνιαν ἀνάπαυσιν τῶν κατοίκων. Ἀπεφασίσθη δὲ ν' ἀνοιχθῇ τὸ νέον κοιμητήριον τὴν 1 Νοεμβρίου, καὶ πάντες ἠστεΐζοντο ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐκλεκτοῦ, ὅστις ἔμελλε ν' ἀνοίξῃ τὸν δρόμον εἰς τοὺς συγχωρικούς του. Ἐκλείσθη λοιπὸν ὁριστικῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ παλαιὸν νεκροταφεῖον· ἀλλ' αἴφνης ἐπὶ πολλῶν τοίχων, ἀκόμη κ' ἐπὶ τῶν τῆς δημαρχίας, ἀνεγνώσθη ἡ ἑξῆς εἰδοποίησις:

«Διὰ νὰ παραμυθήσω τὰς ὑστάτας στιγμὰς ἐκείνου, ὅστις μέλλει νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸ νέον κοιμητήριον, παρέδωσα εἰς χεῖρας τοῦ κ. δημάρχου 10,000 φρ., παραδοθησομένων εὐθὺς εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Φαρλέδης μέλλοντος ν' ἀποθιώσῃ πρώτου μετὰ τὴν α' Νοεμβρίου.

Ὑπογ. »Μπιτουμινὸς»

Ὁ Μπιτουμινὸς οὗτος, ἦν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ παρὰ τὸ χωρίον φρουρίου, παλαιὸς καλλιτέχνης, πλουτήσας ἐκ κληρονομίας θείας τινος. Ὁ ζωγράφος μας, ἤθελε νὰ γελάσῃ τοιουτοτρόπως, ἔστω καὶ δαπανῶν, καὶ ἡ εἴδησις ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ διεδόθη εἰς ὅλον τὸ χωρίον. Διάφοροι ὁμιλοι ἐσχηματίζοντο πρὸ τῶν εἰδοποιήσεων, καὶ ἀληθὴς ποταμὸς ἀνθρώπων μετέβη εἰς τὸ δημαρχεῖον ἵνα μάθῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δήμαρχος ἐβεβαίωσε τὸ πρᾶγμα, προσθέτων, ὅτι ὁ πρῶτος ἀποθανὼν, ὅστις δήποτε καὶ ἂν ἦτο, θ' ἄφινεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του τὰς 10,000 φρ.

Τότε ἕκαστος ἤρχιζε νὰ ὑπολογίζῃ τὰς πιθανότητας, ἃς εἶχεν, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν μικρὸν ἐκεῖνον θησαυρόν. Ὅσοι εἶχον νοσοῦντας συγγενεῖς, ἢ πολὺ γηραλέους, ἐθριάμβευον ἐν σιγῇ κ' ἐταπείνουν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ τῶν φίλων, φοβούμενοι μὴ προδόσωσι τὴν σφοδρότητα τῆς ἐλπίδος των. Ὅσοι εἶχον ἀκμάζοντας συγγενεῖς, ἔτρεφον μίαν κοῦφαν ἐλπίδα, αἰφνιδίας τινὸς συμφορᾶς, κ. λ. Ἐνεθυμοῦντο τὴν δεῖνα καὶ τὴν δεῖνα περίστασιν, καθ' ἃς πρόσωπα ἀπέθανον ἐξαίφνης. Ἀνὰ πᾶσαν δὲ στιγμὴν διάφοροι μεταβαίνοντες εἰς τὸ δημαρχεῖον, ἠρώτων: — Λογαριάζονται καὶ τὰ μικρά; Διὰ νὰ μετέχῃ τις τοῦ ἄθλου, ἔπρεπε νὰ εἶνε δημότης; καὶ μυρίας ἄλλας ἐρωτήσεις, ἐλεγχούσας τὴν κυνικωτέραν ἀδημονίαν, καὶ διασκεδαζούσης ἀπείρως τὸν εὔθυμον ἀγωνοθέτην.

Παρῆλθε μία ἑβδομάς. Τὰ μυαλὰ ἦσαν ἐν ἐξάψει. Οἱ χειρώνακτες ἔπαυον ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ἐργασίαν των, ἵνα μετρήσωσι διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ πόσην γῆν ἠδύναντο ν' ἀγοράσωσι διὰ 10,000 φρ. Αἱ πιθανότητες συνεζητοῦντο ὑψηλοφώνως· πάντες δὲ συνεφώνουν, ὅτι οἱ μᾶλλον ἐνδεικνύμενοι διὰ τὴν κληρονομίαν ἦσαν οἱ Ποαρῆδες, οἰκογένεια κατέχουσα γηραιὸν ἀπόμαχον, λείψανον τοῦ Τραφαλγάρ, ζῶντα ἐξ ἕξεως, ὠχρὸν, παράλυτον, σαλευόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸ τῆς θύρας, ἔνθα δὶς τῆς ἡμέρας τὸν ἔφερον ἵνα ἡλιασθῇ.

— Μὰ οἱ γέροντες, ψυχομαχοῦν ἐξ μῆνας, ἀντέλεγον οἱ κακεντρεχεῖς,

— Ὡς τόσω, ὁ δήμαρχος, αὐτοὺς συλλογίζεται, προσέθετεν ἄλλος εἰρωνικῶς.

Ὁ γέρων ἐν τούτοις, κατέστη τὸ ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς τῆς οἰκογενείας. Ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ τὴν μεγάλην ἐκείνην περιουσίαν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐσκέπτετο νὰ τὸν φονεύσῃ. Μόνον τὸν ἐξέθετον, κατὰ προτίμησιν, εἰς τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος, καὶ πλησίον τοῦ πυρός, μήπως πάθῃ ἀσφυξίαν, τυχαίαν δῆθεν, ἀλλ' οὐδὲν ἀπευκταῖον συνέβαινεν. Εἰς τὰς ἄλλας οἰκογενείας ὅλοι ὑπεβλέποντο. Ἐὰν ἕνας ἔβηχε ὀλίγον βραχνά, τὸν ἤκουον μετ' ἀγωνίας. Ἐὰν ἄλλος εἶχε τὸν λαιμὸν ἐρυθρὸν, ἐπερίμεναν ἀποπληξίαν. Παιδίον τι ἀναρρῶταν αἴφνης τότε ἀκαίρως, ἀπεκληρώθη ὑπὸ τῆς ἀγανακτησάσης θείας του. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ἑβδομάδος, πάντες οἱ Φαρλεδιῶται ἦσαν ὠχροὶ καὶ ἰσχνοί. Ἀκόμη καὶ ὅσοι ἔλεγον ὅτι ἦσαν ὠχροὶ καὶ ἰσχνοί. Ἀκόμη καὶ ὅσοι ἔλεγον ὅτι καταφρονοῦν ἐκείνην τὴν τύχην, τὴν νύκτα δὲν ἐκοιμῶντο ἥσυχοι.

Τὴν 10 Νοεμβρίου οἱ κώδωνες ἐσήμαναν πενθίμως. Ὅλον τὸ χωρίον ἔδραμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἴδῃ τὶς ἐκέρδησε τὰς 10 000 φρ. Ἀλλ' ἐγνώσθη, ὅτι ὁ εὐταξίας, οἰνόφλυξ φοβερὸς, ἀποβλακωθεὶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν καὶ ὀνειρευόμενος μόνον νεκρούς, ἔκρουσε τοὺς κώδωνας ἄνευ λόγου. Ἕκαστος τότε ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀνέλαβε θάρρος.

ΙΙ

Ἔζη τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰς τὴν Φαρλέδην, πτωχὸς χωρικὸς μετὰ τῆς συζύγου του καὶ δύο χαριέντων τέκνων, μὴ ἐπιτυγχάνων εἰς οὐδεμίαν ἀπόπειράν του. Καίπερ δ' ἔρθανε μόλις τὸ τεσσαρακοστόν, εἶχε περιέλθει πολλοὺς τόπους, καὶ εἶχεν ἐπιστρέψει καταβεβλημένος εἰς τὸ χωρίον. Ἦτον ἄνθρωπος καθ' ὅλα καλός· πλὴν δὲν ἠδύνατο νὰ κερδαίνῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, διὸ καὶ ἡ φοβερωτέρα πενία ἐμάστιζε τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην. Ἑκάστην ἑσπέραν, πρὸ τῶν καπνιζουσῶν τερρῶν, ἡ σύζυγός του ἔκλαιεν ἐκδύουσα τὰ παιδία, κ' ἐκεῖνος, βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀδυναμίας του, ἔδακνε λυσσωδῶς τοὺς ὄνυχάς του.

Ἡ εἰδοποίησις τοῦ κ. Μπιτουμινοῦ, τῷ ἐπροξένησε μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἐὰν ἄρινε 10.000 φρ. εἰς τὴν οἰκογένειάν του! Διὰ τοῦ ποσοῦ ἐκείνου, ἠδύνατο ν' ἀγορασθῇ εἰς τὴν Ἀμβίλην, ἓν μικρὸν ἐργαστήριον, κ' ἐπειδὴ ἡ σύζυγός του ἦτον ἐργατικὴ καὶ εὐφυής, ἦτον βέβαιος ὅτι θὰ προώδευε καὶ θ' ἀνέτρεφε καὶ θ' ἀπεκαθίστα τὰ τέκνα των. Διὸ τὸ ἑσπέρας τὰ ἐφίλησε περιπαθέστερον καὶ μακρότερον τοῦ συνήθους· κατακλινόμενας δὲ, εἶπεν:

— Εἶνε καθῆκόν μου!

Ἡ ἰδέα τῆς αὐτοχειρίας τῷ εἶχεν ἐπέλθει εὐθύς. Ἤπτο δὶ' αὐτὸν τὸ τέλος τῆς δυστυχίας τῶν οἰκείων του. Ἀλλ' ὁποῖος σπαραγμὸς, ν' ἀφήσῃ τὰ τρία ἐκεῖνα ὄντα! Νὰ τὰ καταστήσῃ εὐτυχῆ, καὶ νὰ μὴ ἀπολαύῃ τῆς εὐτυχίας των! Ἐδίστασεν ἐπὶ μακρόν. Ἐνίοτε ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου ἄλλου τινος, τὸν ἠλευθέρου τῶν στοχασμῶν του, κ' ἐσκέπτετό τότε νὰ φονευθῇ ἄλλως πως, καὶ ἴσως ἡ τύχη θὰ ἐκάμπτετο τέλος! Ἀλλ' ἡ ἑστία ἐψυχραίνετο καθ' ἑκάστην πλειότερον, καὶ ὁ ἄρτος ἐσπάνιζε! Ἀστεϊζόμενος τότε ὁ δυστυχὴς μετά τινος γείτονος, ἔμαθεν ὅτι καὶ ἡ αὐτοχειρία ἐθεωρεῖτο διὰ τὸ βραβεῖον, θάνατος νόμιμος, οὕτως εἰπεῖν.

Τότε ἔλαβε τουφέκιον, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ λόφου, καὶ πρὸς τὴν ἀθλίαν του στέγην ἀτενίζων ὕστατον, καὶ τὰ φίλτατα ἀναπολῶν, ἐφονεύθη. Ὅταν τὸ πτῶμά του ἐκομίσθη οἴκαδε, τὸ πλῆθος ἐπανεστάτησε, καὶ αἱ γυναῖκες ἐλιθοβόλουν τὸ πτῶμα τοῦ ἥρωος ἐκείνου· ἐπιτροπὴ δὲ χωρικῶν, παρεκάλεσε τὸν κ. Μπιτουμινὸν αὐτοπροσώπως, νὰ μὴ πληρώσῃ τοὺς κληρονόμους ἐκείνου τοῦ «ἀχρείου»!

Ἀλλ' ὁ ζωγράφος, ἄκρως συγκινηθεὶς, ἀπήντησε, προσθέτων ἄλλα 10,000 φρ. εἰς τὰ πρῶτα, καὶ τοῦτο ἐξησφάλισε τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανά. Μόνος δ' αὐτὸς καὶ ὁ δήμαρχος συνώδευσαν τὸ φέρετρον. Οἱ χωρικοὶ διεμαρτυρήθησαν, κ' ἐχρειάσθησαν χωροφύλακες, ἵνα κατορθωθῇ νὰ ταφῇ ὁ μάρτυς. Αὐθημερὸν ἀπεβίωσεν ὁ γέρων Ποαρῆς, καὶ δύο ἄλλοι, αἱ δὲ οἰκογένειαι των ἤθελον νὰ κατασπαράξουν τὴν πλουτήσασαν χήραν, ἥτις ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν, καὶ ν' ἀποκατασταθῇ ἄλλοθι.

Ὡς πρὸς τὸν αὐτόχειρα, ἀκόμη εἰς τὴν Φαρλέδην καταρῶνται τὴν μνήμην του.

Ὁ τάφος του γνωρίζεται, ἀκόμη καὶ σήμερον, διὰ τοῦ τίτλου:

— Ὁ τάφος τοῦ κλέπτου!

(Κατὰ τὸ γαλλικὸν) Χ. Θ.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ
ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΖΕΤΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδγάρδου Πόε. Μετάφρ. Κ. Ι. Πρασσᾶ)

(Συνέχεια)

—

Μεθ' ὅλην τὴν ὁμοφωνίαν μεθ' ἧς ὁ τύπος ὑπεδέχθη τὴν ἀναπάλυψιν τῆς λέχμης ταύτης, ὑποθέτων αὐ ἠν ὡς τὸ ἀκριβὲς θέατρον τοῦ ἐγκλήματος, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπῆρχον λόγοι ἰσχυροί, πλειότεροι τοῦ ἑνὸς, ἵνα ἀμφιβάλλωμεν περὶ τούτου. Ἐὰν τὸ πραγματικὸν θέατρον εἶνε, ὡς ὑπέλαβον ἡ Ἐμπορικὴ, εἰς τὰ πλησιόχωρα τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου μέρη, οἱ αὐτουργοὶ τοῦ ἐγκλήματος, οἵτινες ὑποτίθενται διαμένοντες ὅτι ἐν Παρισίοις, φοβηθέντες ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἐξεγερθείσης κοινῆς προσοχῆς, ἥτις τόσον ζωηρῶς ἐστράφη πρὸς τὰ μέρη ἐν οἷς πράγματι ἐτελέσθη τὸ ἔγκλημα, ἢ θάνθησαν εὐθὺς τὴν ἀνάγκην μηχανήματός τινος ἱκανοῦ ὅπως διασκεδάσῃ τὴν προσοχὴν ταύτην. Οὕτω, ἀφοῦ αἱ ὑπόνοιαι ἐστράφησαν πρὸς τὴν λόχμην τοῦ διαφράγματος τῆς Ρούλης, συνέλαβον οὗτοι φυσικώτατα τὴν ἰδέαν νὰ τοποθετήσωσι τὰ ἐν λόγῳ ἀντικείμενα ἐκεῖ ἔνθα ταῦτα εὑρέθησαν. Οὐδὲν ἀποδεικνύει πραγματικῶς, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν λέγῃ ὁ Ἥλιος, ὅτι τὰ εὑρεθέντα ἀντικείμενα ἔμενον ἐν τῇ λόχμῃ ἐπὶ καιρὸν πλειότερον ὀλιγίστων ἡμερῶν, ἐν ᾧ πλέον ἡ πιθανὸν εἶνε, ὅτι ἀδύνατον νὰ ἔμενον ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν, κατὰ τὰς εἴκοσιν ἡμέρας αἵτινες διέρρευσαν ἀπὸ τῆς ἀπαισίου κυριακῆς μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν

μικρῶν παιδίων. «Εὑρωτιῶσιν ὁλοτελῶς ἐκ τῆς βροχῆς, — λέγει ὁ Ἥλιος ἐξάγων τὴν γνώμην ταύτην ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ πραγματευθεισῶν τὴν ὑπόθεσιν ἐφημερίδων, — καὶ ἐκ τοῦ εὐρῶτος ἔχουσι συγκολληθῇ εἰς μίαν μάζαν. Ἡ χλόη πέριξ αὐξηθεῖσα ἐκάλυψεν αὐτὰ ἐν μέρει. Ἡ μέταξα τοῦ ἀλεξηλίου ἔμεινεν ἄβλαβής· ἀλλ' ἦτο τοῦτο κεκλεισμένον καὶ αἱ πτυχαί του, σαπεῖσαι ἐκ τοῦ πληρώσαντος αὐτὰς εὐρῶτος, ἐσχίσθησαν εὐθὺς ὡς αὐτὸ ἠνοίχθη.» Ὡς πρὸς τὴν χλόην, ἥτις ηὐξήθη πέριξ καὶ μάλιστα ἐκάλυψεν ἐν μέρει τὰ ἀντικείμενα, εἶνε βέβαιον, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν πιστοποιεῖται εἰμὴ ἐκ μαρτυριῶν, καὶ τούτων πηγαζουσῶν ἐκ τῶν ἀναμνήσεων δύο μικρῶν παιδίων· διότι τὰ παιδία ταῦτα ἀνεκάλυψαν τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα καὶ μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν πρὶν ἢ τὰ ἴδῃ τρίτος τις. Ἀλλ' ἡ χλόη αὐξάνεται, ἰδίως ἐν θερμοκρασίᾳ χλιαρᾷ καὶ ὑγρᾷ (καὶ τοιαύτη ἦ ο ἡ θερμοκρασία ἡ κρατοῦσα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δολοφονίας), κατὰ δύο ἢ τρεῖς δακτύλους ἐν διαστήματι μιᾶς μόνης ἡμέρας. Ἀλεξήλιον καταχείμενον ἐπὶ γηπέδου προσφάτως ἀναβλαστήσαντος, δύναται ἐντὸς ἑβδομάδος νὰ καλυφθῇ ὁλόκληρον ὑπὸ τῆς αἰφνης αὐξηθείσης χλόης. Καὶ ὡς πρὸς τὸν εὐρῶτα, ἐφ' οὗ ὁ ἐκδότης τοῦ Ἡλίου τόσον ἐπιμένει, μεταχειριζόμενος τὴν λέξιν ταύτην τρὶς ἐν τῇ συντόμῳ του παραγράφῳ, ἀγνοεῖ πράγματι τὴν φύσιν τοῦ εὐρῶτος τούτου; Εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸν διδάξωμεν ἡμεῖς, ὅτι αὐτὸς εἶνε τὸ ἰδιαίτερον ἐκεῖνο εἶδος τοῦ εὐρῶτος, ὅστις αὐξάνεται καὶ φέρει τὸ ἀποτέλεσμά του ἐν διαστήματι εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν;

«Οὕτω, βλέπομεν εὐθὺς διὰ πρώτου βλέμματος, ὅτι τὰ τόσον κομψῶς ἀναγραφέντα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας ταύτης, ὅτι δηλ. τὰ ἀντικείμενα εἶχον μείνει ἐν τῷ δάσει τρεῖς ἢ τέσσαρας τοὐλάχιστον ἑβδομάδας, εἰσὶν ὅλως ἀνυπόστατα. Ἀφ' ἑτέρου, πολὺ δύσκολον εἶνε νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἦτο δυνατὸν νὰ παρέμενον ἀφανῆ ἐντὸς τῆς ἐν λόγῳ λόχμης πλέον τῆς μιᾶς ἑβδομάδος, ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μακρότερον τοῦ περιλαμβανομένου μεταξὺ δύο κυριακῶν. Πάντες, καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ ἐλαχίστην γνῶσιν ἔχοντες τῶν περιχώρων τῶν Παρισίων, γνωρίζουσι πόσον εἶνε δύσκολον νὰ εὕρῃ τις ἐκεῖ καταφύγιον, ἐκτὸς ἐὰν ἀπέλθῃ πολὺ μακρὰν τῶν προαστείων. Γωνία ἀδιερεύνητος ἢ καὶ σπανίως συχναζομένη, ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ των λειμώνων τούτων, εἶνέ τι ὅπερ ἀδυνατεῖ νὰ ὑποθέσῃ τις. Οἷος δήποτε ἀληθὴς τῆς φύσεως ἐραστὴς ζητήσῃ, καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, νὰ εὕρῃ καταφύγιον καὶ μοναξίαν εἰς τὰ ὡραῖα ταῦτα μέρη, εὐθὺς ὡς κάμῃ βήματά τινα, θὰ αἰσθανθῇ τὴν μόλις γεννηθεῖσαν μαγείαν καταστρεφομένην ἐκ τῆς φωνῆς ἢ τοῦ κρότου τῶν βημάτων ἀθλίου τινὸς ἢ ἐκ τῆς ὁμάδος ἀνθρώπων ἐν μέθῃ διατελούντων. Θ' ἀναζητήσῃ τὴν σιγὴν ὑπὸ τὰ σκιερώτερα φυλλώματα, ἀλλὰ πάντοτε εἰς μάτην, διότι ὑπ' ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ μέρη ἐκρήγνυται ἡ κραιπάλη· ἐκεῖνοι εἶνε οἱ μᾶλλον βεβηλούμενοι ναοί. Πλήρης ἀπογοητεύσεως, ὁ ὁδοιπόρος θὰ ἐπαναστρέψῃ ἐσκευασμένος τὰ βήματά του πρὸς τὴν πόλιν, ὡς πρὸς ὀχεῖον ἧττον βορβορώδη καὶ συνεπῶς προτιμότερον τοῦ πρώτου. Ἀλλ' ἐὰν τὰ περίχωρα τῆς πόλεως ἔχωσι καθ' ἑκάστην, πόσον μᾶλλον κατὰ τὰς κυριακάς! Τότε πρὸ πάντων, ἀπηλλαγμένος τῶν δεσμῶν τῆς ἐργασίας ὁ χειρώναξ τῆς πόλεως σπεύδει εἰς τὰ πέριξ, ὄχι ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀγροτικὴν φύσιν, ἣν καταφρονεῖ ἐξ ὅλης καρδίας, ἀλλ' ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν περιορισμῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν. Δὲν ποθεῖ τὸν δροσερὸν ἀέρα καὶ τὰ θάλλοντα δένδρα, ἀλλὰ τὴν ἀπόλυτον ἀκολασίαν τῆς ἐξοχῆς. Ἐκεῖ ἐν τῷ καπηλείῳ, πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ ἢ ὑπὸ τὸ σκιερὸν φύλλωμα τῶν δασῶν, μὴ ἐπιτηρούμενος πλέον εἰμὴ ὑπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν ὁμοίων πρὸς αὐτὸν συντρόφων του, παραδίδεται εἰς τὰς ὁρμὰς φαιδρότητος ἀπαθηλῆς, ἥτις εἶνε γέννημα τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ εἰνεπεύματος. Οὐδὲν πλειότερον ὑποστηρίζω, εἰμὴ ὅ,τι εἶνε ὀφθαλμοφανὲς εἰς πάντα ἀμερόληπτον παρατηρητήν, ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ἡ ἐπὶ διάστημα μακρότερον ἑβδομάδος διαμονὴ τῶν ἀντικειμένων τούτων ἐντὸς δάσους εἰουδήποτε τῶν περιχώρων τῶν Παρισίων, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τι θαῦμα.

«Ἀλλὰ δὲν στερούμεθα λόγων, οἵτινες μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ ὑποπτευθῶμεν, ὅτι τὰ ἀντικείμενα ἐτέθησαν ἐν τῇ λόχμῃ ὅπως ἀποστρέψωσι τὴν προσοχὴν ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ θεάτρου τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ ἐν πρώτοις, σοὶ συνιστῶ νὰ παρατηρήσῃς τὴν χρονολογίαν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης. Παραβάλετε αὐτὴν πρὸς τὴν πέμπτην τῶν περιλήψεων, ἃς ἐδώκαμεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων, καὶ θὰ ἴδητε, ὅτι ἡ ἀποκάλυψις αὕτη ἐπῆλθεν, ἀμέσως σχεδὸν, κατόπιν τῶν κατεπειγουσῶν ἀνακοινώσεων τῶν σταλεισῶν πρὸς τὴν ἑσπερινὴν ἐφημερίδα. Αἱ ἀνακοινώσεις αὗται, καίτοι ποικίλαι, καὶ προερχόμεναι κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπὸ διαφόρων πηγῶν, ἔτεινον ἅπασαι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἤ οἱ τὸ νὰ ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν ἐπὶ ὁμάδος κακοποιῶν ὡς αὐτουργῶν τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ἐπὶ τῶν περιχώρων τοῦ διαφράγματος τῆς Ρούλη; ὡς θεάτρου αὐτοῦ. Ὅθεν, ὅ,τι ἐκπλήττει ἡμᾶς εἶνε, φυσικῶς, οὐχὶ ἡ ὑπὸ τῶν μικρῶν παιδίων ἀνεύρεσις τῶν ἀντικειμένων, κατόπιν τῶν ἀνακοινώσεων τούτων, καὶ ὅφοῦ ἡ κοινὴ προσοχὴ ἐστράφη πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος· ἀλλ' ἠδύνατό τις εὐλόγως νὰ ὑποθέσῃ ὅτι, ἐὰν τὰ παιδία δὲν ἀνεῦρον τὰ ἀντικείμενα ταῦτα πάραυτα, τοῦτο διότι τὰ ἐν λόγῳ ἀντικείμενα δὲν ὑπῆρχον ἔτι ἐν τῇ λόχμῃ· διότι κατετέθησαν ἀργότερον — κατὰ τὴν σημειουμένην χρονολογίαν, ἢ ὀλίγον πρὸ τῆς χρονολογίας, ἣν φέρουσιν αἱ ἀνακοινώσεις αὗται — ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐνόχων, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων προῆλθον καὶ αἱ ἀνακοινώσεις.

«Τὸ ἄλσος τοῦτο ἦτο ἀλλόκοτον ἄλσος, καθ' ὑπερβολὴν ἀλλόκοτον. Ἡ πυκνότης του ἦτο μοναδική. Ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ ὑπῆρχον τρεῖς παράθυροι λίθοι, ἀποτελοῦντες κάθισμα μετ' ἐρεισινώτου καὶ ὑποποδίου. Καὶ τὸ ἄλσος τοῦτο, ἐν ᾧ ἡ φύσις τόσον καλῶς ἀπεμιμεῖτο τὴν τέχνην, ἔκειτο εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον, βήματά τινα ἀπέχον τῆς κατοικίας τῆς κυρίας Δελύκ, ἧς τὰ τέκνα συνείθιζον ν' ἀνασκαλίζωσιν ἐπιμελῶς τὰς λόχμας ἵνα συλλέγωσι φλοιοὺς σασάφρας (1). Δὲν εἶνε χιλιάκις πρὸς ἓν πιθανώτερον, ὅτι οὐδεμία ἡμέρα ἠδύνατο νὰ παρέλθῃ χωρὶς ἓν τοὐλάχιστον τῶν μικρῶν τούτων παιδίων νὰ ἔλθῃ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ τῆς λόχης καὶ ἐνθρονισθῇ ἐπὶ τῆς ἐν αὐτῷ φυσικῆς ἕδρας; Οἱ διστάζοντες, ἢ οὐδέποτε ἐχρημάτισαν παῖδες, ἢ ἐλησμόνησαν τὴν παιδικὴν φύσιν. Εἶνε, ἐπαναλαμβάνω, καθ' ὑπερβολὴν δυσχερὲς νὰ κατανοήσωμεν πῶς τὰ ἀντικείμενα, χωρὶς ν' ἀνακαλυφθῶσιν, ἔμενον ἐντὸς τοῦ ἄλσους τούτου πλέον τῶν δύο ἡμερῶν, καὶ οὕτω ἰσχυροὶ λόγοι μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ ὑποπτευώμεθα, ἐναντίον τῆς δογματικῆς ἀμαθείας τοῦ Ἡλίου, ὅτι ἀπετέθησαν ἐκεῖ ἔνθα ἀνευρέθησαν, πολὺ ἀργά.

(ἀκολουθεῖ)

(1) Δένδρον τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ,,